

222-296
Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Amen.

1942. október 1, csütörtök

11226
Ára: 12 fillér

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-96. ÉJJEL 10-TÓL 23-48

HADUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 8 P 70 FILLER,
HAVONTA 3 PENGŐ.

10 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVI. EVFOLYAM, 222. SZÁM

A zsirkérdés megoldása

Annak felismerése, hogy a mai háborús viszonyok között a közelítős biztosítást csak a készletek legszigorúbb, legtakarékosabb felhasználása mellett lehet elérni, a kormányzatot arra készíti, hogy a közelítési rendeleteket és intézkedéseket a minden részletre kiterjedő körtekintés mellett tegye meg. A miniszterelnök csak a minap hangsúlyozta, hogy ebből a háborúból mindenkinek ki kell vennie részét. A mai időkben már nem elég az egyén lelkiismeretére, hazafias érzésére és kötelességtudatára hivatkozni. A nemzet élet-halál harcában nemcsak vállalni kell a különböző terheket, hanem mindazokat, akik az önkéntes áldozathozatal és teherviselés alól önző módon kibújni akarnak, kényszeríteni kell arra. Ha tehát a kormány a közelítési biztosítás céljából néha szinte kíméletlenül vesz is igénybe az egyes termékeket, úgy ezt nem abból a szempontból kell felfogni, mint ha az intézkedés a termelés és fogyasztás ellen irányulna, mert a cél éppen az, hogy a háborúban való fokozott részvétel mellett minden körülmény között biztosítva legyen lehetőleg a termelés folytonossága és az ellátás zavartalanága.

Ha az elmúlt évre visszatekintünk, úgy megállapíthatjuk, hogy számtalan esetben hangzott el felhívás a termelőkhez és a fogyasztókhoz egyaránt, amelynek során a kormány, vagy a közelítési felelős vezetői mindig a közönségértelem, az áldozathozatal és a rendelkezések szellemének megértését kérték a nemzettől. Az idei évi termésrendelet is a magyar gazda lelkiismeretét hívta segítségül, hogy sikerüljön mindenki számára biztosítani a mindennapi kenyeret. A tapasztalatok sajnos azt mutatták, hogy még mindig vannak olyanok, akik nem értik meg a háborús idők intő szavát, akik az egyéni nyereszéskedést és önző céljaik kielégítését a nemzet sorsdöntő érdekei elé helyezik. A közelítési miniszter feladatát csak a készletek pontos ismeretében láthatja el eredményesen. Ennek a helyzetnek a felismerése készítette a kormányt arra, hogy a napokban megjelent kukorica-rendelettel is beszovalgatási kényszert kénytelen életbeléptetni, amelynek az a célja, hogy az eddiginél szilárdabb és biztosabb alapot helyezze a magyar közelítési második nagy kérdés, a zsirkérdés, a beszovalgatási kényszer nem teljesen új intézkedés a termelők előtt. Az idei termésrendelet már megvalósította ezt az árpánál és a zabnál. A különbség csak az, hogy míg az előbb említett gabonamagvagnál a termés nagysága után kellett bizonyos százalékot beszovalgatni, addig a kukoricánál ezt a kat. hold száma után írják elő. A bevetett területek nagysága utáni termésbeszovalgatás a legigazságosabb és a legcélravezetőbb intézkedésnek látszik. Igazságos, mert a termelőnek lehetővé teszi, hogy jobb gazdálkodás mellett több kukoricája maradjon vissza, mivel szabadon rendelkezhetik. De célszerű is, mert a közelítési számára olyan készletek begyűjtését kell hogy eredményezze, amelyekkel a természet

Hogyan kell bejelenteni Debreczenben a burgonya készletet?

HITLER NAGY BESZÉDE

„Ez ma már Európa keresztesháboruja”
„A zsidóellenes hullám népről-népre tovább halad”
„Tengeralattjáróinkkal messzi felü multuk az ellenség minden teljesítményét”
A Führer a háborukét főbűnöséről és a mögöttük álló zsidóságról
Német jelentés a magyarok sikeres harcáról

Berlin, szeptember 30. A berlini Sportpalotában szerdán este hat órakor lefolyt hatalmas aranyú nagygyűlésen, amelyen a Führer beszédet mondott, az előkelőségek között ott volt Keitel vezérőrnagy, Rommel vezértábornagy és észak-afrikai tengelycsapatok főparancsnoka, akiket a több ezer főnyi tömeg viharos üdvözléssel fogadott. Göbels dr. birodalmi miniszter a téli segélygyűjtés mozgalmáról tartott beszámolójában többek között kijelentette, hogy a közös hadviselés legnagyobb nehézségein már túljutottak s immar legnagyobb reménységgel eltevelé tekinthetnek a jövő elébe. A német nép kitart a győzelmes végig. A háború negyedik évének kezdetén a német hadsereg szövetségeseivel együtt mind nyersanyagok, mind élelmiszer el-

látás terén, mind politikai, mind katonai tekintetben teljesen érintetlen és rendületlen. A miniszter ezután számadatokat közölt a háborús évek valamennyi téli segélyző akciójának együtt bevételéről. A háborús téli segélyakció összes bevétele 2.805 millió volt, vagyis több, mint majdnem valamennyi délamerikai ország bevételének és kivételének értéke. Kitérő ünneplés közben közölte ezután Göbels, hogy a Führer főhadiszállásáról visszatért Berlinbe, hogy a Sportpalotától a berlini népgyűlésnek, erről a hagyományos helyéről beszéljen az egész német néphez, amely eltökélte, hogy vele együtt hűségesen és az idők megpróbáltatásaival nem törődve, menettel a győzelem felé.

A Führer beszél

A Führer beszéde elején arra emlékeztetette halgatóságát, egy éve annak, hogy utoljára erről a helyről szólhatok a német néhez. Ez alatt az idő alatt inkább tettekkel és cselekedetekkel volt elfoglalt. Különben is, amit ma mondani fog, azt a katonak mondották. — Nem tartanám helyesnek, — jelentette ki a Führer —, hogy már most azzal foglalkozzam, amíg egykor ki fog alakulni. Ennél fontosabbnak tartom, hogy azzal foglalkozzunk, amit a jelen pillanatban az idő tőlünk követel. Egy atlanti okmány kifozése könnyű dolog, igen természetes az. Ez az esztelenség csak pár évig marad érvényben, mert a tények érthetlensége egyszerűen félre fogja lökni. Egy másik okból is könnyebb ellenfeleinknek beszélniük, mert hosszú évek hiábaváló erőlködése után hirtelen felfedezték pártunk célkitűzéseit és csodálattal láthatjuk, hogy ők is kb.

ugyanazt ígértek a világnak a jövőben, amit már is megadtunk a német néphez és amiért végeredményben a túlsó oldalon háborúba keveredtünk. — Ha pedig arról hallok, hogy valaki odaát kijelenti, azt hiszem, hogy Eden volt az, hogy ma jóformán nem is tudja, hogy ott melyik nulla beszél, hogy ők igazán hisznek abban, amiről állítják, hogy hisznek, akkor már sokkal előbb kellett volna emeleti hitvallást tenniük. Annyi bizonyos hogy mi nemcsak hittünk valamiben, hanem meg is cselekedtünk, amiben hittünk. Most pedig azt hisszük, hogy nekünk ütnünk kell az ellenségnek a végső győzelemig. Ebben hiszünk mi és ezt is tesszük. Természetesen ezekkel az emberekkel a hit fogalma körül nem kis tudomány vitába bocsátkozni. P. I. azt hiszik, hogy Dünkirchen a világtörténelem legnagyobb győzelem volt. Vagy hogy az

expedíciós küzdelem, amely kilenc óra hosszat tartott, egy győzelmes nemzet bámulatraméltó és bátorító megnyilatkozása volt, ezzel mi szerény eredményeinket természetesen össze se hasonlíthatjuk, mert hiszen mit is jelentenének ezzel szemben a mi győzelemünk. Ha pl. betörtünk a Donhoz, a Don mentén lefelé végre elérjük a Volgát és Sztalingrádot és el fog foglalkozni foglalni, ebben bizonyosak lehetnek, ez mind semmi. Ha előretörünk a Kaukázusig, ez is semmi, ha megszálljuk Ukrajnát, ha Lirtokba vesszük a Don medence szénét, ez mind semmi. Ha az orosz vas 65-75 százalékát megszerezzük, ez megint semmi. Ha az orosz vas 65-75 százalékát meggyújtjuk a német nép és ezzel Európa számára, ez mind semmiség. Ha az ottani olajforrásokat biztosítjuk, az is semmi. — Visszavertük őket a Balkán félszigetről, meghódítottuk Görögországot, megszálltuk Kréta szigetét megzavartuk őket Észak-Afrikában, ez mind semmi. De ha valahol pár ember partraszáll, hogy fölébe kerelkedjen egy magános őrszemünknek, ezek tettek, cselekedetek. Aki ilyen formán hisz, sohasem fogja megérteni hitünket.

A második arcvonalról

— Azt mondják, a második arcvonal el fog jönni. Nem akarom azt mondani, hogy nem készülünk fel mi magunk is a második arcvonalra. Ha Churchill úr azt mondja, most hagyjuk, hogy a németek szorongva kérdezzék maguktól, hogy hol és mikor fogjuk megteremteni ezt az arcvonalat, akkor csak azt mondhatom: Churchill úr eddig még nem sikerült engem szorongó félelemmel eltölteni, de ami az önmaguk kérdészetését illeti, abban önnek

zsirgaldalkodás és ellátás megvalósítható és biztosítható. A hízalási kedv előmozdítását szolgálja a rendeletnek az az intézkedés, hogy az egyes háztartások zirszükségletének fedezése céljából a 800 négyszögölnél nem nagyobb kukoricával bevetett területek és a gazdasági cseledek illetményföldjei egy holdját nem veszi beszovalgatási kötelezettség alá. Ez a rendelkezés a közelítési miniszternek azt a szociális elképzelését valósítja meg, hogy lehetőséget

nyújtson a kisebb termelő zirszükségletének saját hízalása útján való biztosítására. A bérhízalást vállaló gazdáknak pedig a beszovalgatási kötelezettség alól való felmentése módját nyújt arra, hogy a kukorica célszerű felhasználása mellett, a termelő egyúttal a leggazdaságosabban értékesíthesse kukoricáját.

A közelítési miniszter a közelmúltban éppen a szabadkai beszédben mutatott rá arra, hogy a hatóság és a kö-

zönség közötti bizalom milyen nagy szerepet játszik a közelítési nyugalmának biztosításában. Amikor röviddel ezelőtt a zsirfejadagok átmeneti csökkentését bejelentették, ugyanakkor jelezték azt, hogy a közeljövőben új alapokra helyezik az ország zsiréllátását. Ez a kukorica-rendelet, amely részleteiben talán szigorú, de pontos végrehajtása esetén biztosítékot nyújt arra, hogy a közelítési egyik legégetőbb problémáját, a zirkérdést megoldjuk.

igaza van. Mert ha igazi katonai ellenfelet állnak szemben, kb. tudnám, mikor és hol jarnak. Ha azonban az ember katonailag agyafüggyelakkal áll szemben, természetesen nem tudhatjuk azt, hogy hol támadnak.

— Hogy vajon Churchill úr ügyesen választotta-e ki, vagy sem azt az első helyet, ahol a második arcvonalat meg akarja nyitni, e tekintetben még Angliában is eltérőek a vélemények. De attól függetlenül, hogy hol keresik a második arcvonal helyét, mindentűz szerencséről beszélhetnek, ha kilenc órán keresztül sikerül parton maradniok.

A német nép átélte a megpróbáltatás évét

A Führer ezután így folytatta beszédét:

— Az 1942. év leginkább végzetes megpróbáltatását az én szememben népünk már átélte, ez az 1941-ről 42-re forduló tél volt. Bizvást mondhatom, hogy ezen a télen a német népet és különösen véderejét a Gondviselés mérlegre tette, rosszabb már nem is következhetik el számunkra és nem is fog jönni.

— Erre az évre nagyon egyszerű programot tűztünk magunk elé: 1. Minden körülmények között tartani azt, amit meg kell tartani, vagyis engedjük a másik felet nekirohanni ott, ahol mi magunk nem akarunk előbbre menni, hanem vaskézzel kitértünk és bevárjuk, ki fárak ki hamarabb. 2. feltétlenül ott támadunk, ahol a támadásra minden körülmények között szükség van. A cél itt egészen világos, megsemmisíteni jobbkarját a kapitalizmus, a plutokrácia és a boisevizmus nemzetközi összeszűrésének, amelynek során van néhány cékitűzésünk legyen szabad ezeket egészen röviden felemlítenem, hogy Önöknek, éppen a német népek a tudomására hozom, mit teljesítettünk ez alatt a néhány hónap alatt.

— Első cékitűzésünk a Fekete-tengeri uralkodó állásunk biztosítását és a Krími félsziget végleges megtisztítását volt. Miután ezzel végzetünk, úgy láttuk szükségesnek, hogy **eltávolítsuk azt a kelevényt, amely Volchovnál támadt.** Elszórtottuk tehát és az ellenséget megsemmisítettük, illetve foglyul ejtettük. Ekkor a következő feladat várt ránk: a Donig való előretörés előkészítése.

— Eközben az ellenség maga is nagyszabású támadó célokat tűzött ki maga elé. At akart jönni Char-kovtól a Dnyeper partig, hogy ezáltal egész déli arcvonalunkat beüzza. Önök még emlékezhetnek rá, hogy ellenségeink milyen lelkesen kísérleték meg ezeket a hadműveleteket, amelyek **három csatában végződött és orosz ellenfeleink 75. hadosztályának teljes megsemmisítésével fejeződtek be.**

Lezárjuk a Sztalingrád előtti helyzetet

— Ezután sor került saját nagyszabású támadásaink megnyitására. Céljaink a következők voltak:

1. Elvenni az ellenségtől az utolsó nagy búzatermő vidéket, 2. Elvenni tőle az utolsó szénét, amelyet ipari célokra használhat. 3. Előretörni az olajforrásokig és elvenni tőle azokat illetve legalább is elzárni előle. Ezután tovább támadni az ellenség utolsó és legnagyobb közlekedési útjának, nevezetesen a Volgának elzárására. Ez az út el van vágva, még pedig hosszab ideje, most pedig különösen a Sztalingrád előtti helyzet az, amelyet szintén lezárunk. Ezáltal megteremtjük és megerősítjük a repeszt és Önök meg lehetnek győződve, hogy nincs senki, aki erről a helyről eltávolítsa bennünket.

— Ami a további célokat illeti, még fogják érteni, hogy erről nem beszéllek, de olyan célokról van szó,

amelyeken ezidőszert munkálkodni fogunk. Eljön azonban a pillanat,

A Führer a további feladatokról

Megmondhatom azonban, hogy további feladatunk gyanánt természetesen magunk elé tűztük ennek az óriási területnek, amelynek urai vagyunk, a megszervezést. Ezt az óriási területet biztosítani akarjuk hadviselésünk számára és további értelemben nemcsak népünk éléléhez, nyersanyagaink biztosításához, hanem egész Európa fenntartása számára. Ellenfeleink táborában vannak most már olyanok, akik azt

amikor a német nemzet teljes felvilágosítást kap a további célokról.

A valóságban óriási dolgok valósulnak meg

— Legyenek meggyőződve róla, még csak a kezdetnél tartunk. Már a jövő évben egészen másként lesz megszervezve az egész terület és végül eljön az általános közgazdaság megszervezése. Ha Önök látnak másodra munka folyik ott, akkor meglátják, hogy még egy olyan idő szakban is, amikor látszólag nem történt semmi, a valóságban óriási dolgok valósulnak meg. Ehhez járul még a lakosság megszabadítása egy boisevista hatalom megszabadításától. Van itt sok vidék, ahol már az egész lakosság milliói velünk dolgoznak és vannak más vidék is, ahol a lakosság a mi sorunkban és a mi oldalunkon harcol. Ennek az

mondják, miért álltak meg hirtelen. Nos azért, mert óvatossak vagyunk. Mert mindaddig megállunk, amíg utánpótlásunkat egészen rendbehozuk. Az arcvonal mögött megszervezük a közlekedést és a mezőgazdaságot, mert a területet fel akarjuk tártani. Arról van szó, hogy ennek a gazdasági életnek egyrészt általában átállítjuk. Amint a télen teljesítettük, az valósággal óriásiak mondható.

igész hatalmas tevékenységnek eredményei óriások.

— Mígközben Európában északon, nyugaton és minden más arcvonalon elhárításban vagyunk, ezzel egyik lehetségesabb előfeltételt teremthetjük meg Európa megszerzésének és a háború számára is és a háborúra. Ehhez járul még a mi részünkről szövetségeseink további kiépítése. Az élen áll az együttműködés Olaszországgal, legrégibb szövetségeseinkkel. Nemcsak egy arcvonalon harcolunk közösen, hanem ma már egész sor arcvonalon. Ez mutatja, hogy ellenfeleinknek mind azok a reményei, hogy ezt a szövetséget meg tudják bontani, bányvnyak.

Európa kereszties háborúja

— Ha valamelyik szövetségeseinket és azokat, akik oldalunkon harcolnak, a magyarokat és románokat a horvátokat és szlovákokat, főképpen északon a finneket, továbbá a spanyolokat és a többi mind összeszűrésük, akkor valóban elmondhatjuk, hogy ez ma már Európa kereszties háborúja. Ezekhez jönnek a fegyveres SS germán önkéntesei és az egyes európai államok külön légiói. Valóban Európa az, amely egymásra talált.

— Mióta legutóbb szóltam Önök-höz, azóta Japán is közénk állt. Ez amely világot átfogó szövetsége nemcsak a nincsteleneknek, hanem mindazoknak a népeknek, amelyek a tisztességért és a becsületért harcolnak és amelyek határozott akaratát, hogy felszámoljanak a legálábbvaló koalícióval, amelyet a vi-

lág valaha is látott.

A Führer ezután ismét szólt a német tengeraltjárók sikereivel kapcsolatos ellenséges állításokról.

— Tengeraltjáróinkkal messze felülmúltuk az ellenség minden teljesítményét. Ebben nem is lesz változás. Nálunk is szakadatlanul folyik nemcsak a fegyverek tovább építése, hanem mindenek előtt újabb építések is. Eddig minden évben ki álltunk egy olyan fegyverrel, amely fölényben van az ellenség felett. Ez a jövőben is így lesz. Kétségtelenül van a második fronton kívül még egy eszköz, — folytatta, — nem fegyver. Az az ember, aki az ártatlan polgári lakosság elleni bombaháborút kitalálta, kijelenti, hogy a legközelebb ez a bombaháború még erősebben fog fokozódni Németország ellen.

A háború főbünösei

— En csak egyet szeretnék kijelenteni: Churchill 1941. májusában küldte az első bombázókat a német polgári lakosság ellen. En akkor figyelmeztettem őt, azonban közel négy hónapon át hiába figyelmezteltem. Akkor azután odaütöttünk és pedig olyan alaposan, hogy egyszer csak kijelentette, ez barbárság és Anglia ezért bosszút áll. Az az ember, akinek lelkiismeretét minden terheli, ha így figyelmen kívül hagyom a háború legfőbb uszítóját, aki mindenben hibás, merészelté lakosságát ártatlanok feltűntetni. Ők most megint ilyen háborút viselnek. Most is elfog jönni az az óra, amikor mi válaszolunk. Ennek a háborúnak két főbünöse és mögöttük álló zsidók akkor azután ne nyöszörögjenek és ne nyafogjanak, ha ennek vége Anglia számára borzasztóbb lesz, mint a kezdet.

— A birodalmi gyűlésen 1939. szeptember 1-én két dolgot jelentettem ki. 1. Miután ránk kényszerítették ezt a háborút, bennünket semmi fegyveres erőhatalom és idő sem térithet el soha és 2. ha a zsidóság nemzetközi világháborút szít fel, netán Európa árja népeinek kiirtására, akkor nem az árja népeket fogja kiirtani, hanem a zsidóságot.

— A Fehérház téveszmés lakójának kuliszatólogatói véghez tudták vinni, hogy tényleg egyik népet a másik után belerángatták ebbe a háborúba. Csakhogy ugyanolyan mértékben végighaladt népről népre egy zsidóellenes hullám. Ez a

Apolló filmszínház

előadások naponta: 3, 5, 7 órák

Őrségváltás

Pénztári órák: d. e.: 10—12 óra

l. u. 2 órától folytatólagosati

ebből a háborúból győztesen visszatérnek, más Németországot nyújt hassen, mint a nemzeti szocialisták, igazi népközösség eszméjének megvalósítása szellemében.

Az otthoni front hőstettei

— Nem szeretnem azonban elmulasztani — hangoztatta egyebek között a Führer —, hogy a fronttal szemben az otthonra is rámutassak. Utalni kell arra, hogy a német munkásság óriási teljesítést. Ha tehát az otthonnak ha azt mondhatom, teljesen nyugodt lehet, katonáink német arcvonalak akár keleten, akár nyugaton, északon, vagy délen rendíthetetlenül áll, akkor ugyanúgy mondhatom az arcvonalak: Német katonák, te nyugodt lehetsz, mögötted olyan otthon áll, amely téged sohasem hagy eszerben. Még valamiről biztosítani kell a frontot, még pedig arról, hogy ez a német otthoni milyen határtalanul bátran viseli és türi a háborút ott, ahol az a legkézenyebben sújt rá. Itt is számtalan hőstettet visznek véghez nemcsak a férfiak, hanem az asszonyok és a fiúk is.

A Führer így fejezte be szavait: — Ellenfeleink folytathatják ezt a háborút, amíg csak bírják, amit mi megtehetünk, hogy megverjük őket, azt meg is tesszük. Hogy ők bennünket valaha is megverhesse-nek az lehetetlen és kizárt dolog. A nemzeti szocialista Németország és a vele szövetséget államok mint fiatal nemzetek, mint igazi népek és népi államok ebből a háborúból diadonszerű győzelemmel fognak kikerülni!

Helyszíni szemlén a Ráday-utcai gyilkossággal

Budapest, szeptember 30. A rendőrség helyszíni szemlét tartott a Ráday-utca 32. számú házban történt leánygyilkossággal szemben. Dr. Juhász József rendőrkapitány irányításával a Selenyi detektív-csoport tagjai vitték ki autón Takács-Osváth János, a Siofok határában elfogott gyilkost. Takács-Osváth a gyilkosságnak minden mozzanatát elutazta a helyszíni szemlén és továbbra is megmaradt amellett, hogy rá akarta beszélni Lakos Erzsit, legyenek közösen öngyilkosok, mivel nem házasodhatnak egybe.

Lakos Erzsédesanyja, aki a viceházmesternének is édesanyja, vasárnap reggautazott Szárszóra, az őregasszony után akart menni, hogy szőzött házában öngyilkos legyen. Tudta, hogy megölt szerelmesét hazaszállítják majd a falujába, ahol azután majd ketfejüket közös sírba temetik.

Külön érdekessége volt a helyszíni szemlének, hogy Takács-Osváth végül is beismerte, hogy leány nem akart beleegyezni az öngyilkosságba és a díványon éppen hátatfordítva feküdt neki, amikor ő a szekrényhez ugrott a konyhakésért.

Vígyszínház

Ma 5 és 7 órákor az igazán érdekes háborús magyar film

Cafe Moszkva

Fősz.: Tökés Anna — Csontos, Vértés — Kiss Ferenc.

A nyugalomba vonult vitéz Bartha Károly bucsuszózata

Budapest, szeptember 30. (MTI) A Honvédségi Közlöny legutóbbi száma közli vitéz Bartha Károly vezérezredes, volt honvédelmi miniszter bajtársaihoz intézett bucsuszózatát. A bucsuszózat így hangzik:

Bajtársak!

A Kormányzó Ur Ö F5méltósága legfelsőbb elhatározásával 1942. év szeptember 24. napjával nyugalomba való helyezésemet méltóztatott elrendelni. Amikor négy nehéz esztendő után honvédségünk éléről megváltok, úgy érzem, hogy hálás szívvel kell köszönetet mondanom azért a hazafias érzéstől vezérelt megfeszített, éjt nappallá tévő kitűnő munkáért, amelyet a honvédség minden tagja a maga helyén végzett. Történelmünk súlyos, de egyben dicső emlékei fűznek a m. kir. honvédséghez. A haderőfejlesztés, a honvédelmi törvény, a Felvi-

dék, Kárpátalja, Kelet-Magyarország és Erdély egy részének viszszerzése, a Bácska elfoglalása és a Szovjetek elűzése északi határainkról: mind e megfeszített munka gyümölcse. E nehéz, néha naponta változó időben oly támogatásban volt részem, amely a munkát nemcsak megkönnyítette, de szolgálati időm végét edessé is tette.

Amikor a m. kir. honvédségtől bucsút veszek, Isten áldását kérem utódom munkájára és töretlen hittel bízom abban, hogy a m. kir. honvédség új, dicsőséggel teljes napok előtt áll, méltón multjához és ahhoz, amit a magyar jövő megkövetel tőle: rendületlen engedelmességet, áldozatkész kötelességteljesítést és lángoló hazaszeretetet. Előre ezen az úton; a magyar feltámadásához vezet!

Budapest, 1942. évi szeptember hó 24-én. Vitéz Bartha s. k.

Varga József miniszter 254 munkást tüntetett ki Diósgyőrön

Diósgyőr, szeptember 30. Belsőleges, meleg családi ünnepség színhelye volt szerdán délelőtt az állami vas, acél és gépgyár diósgyőri gyártelepének kultúrháza, ahol dr. Varga József iparügyi miniszter 254 munkásnak adta át a MAVAG elismerő oklevelét, pénzjutalmat és ajándékot, a vállalat szolgáltatásban három évtizedet meghaladó odaadó munkájukért és példás magaviseletükért.

Dr. Varga József iparügyi miniszter a kitüntetett munkásokat meleg szavakkal köszöntötte:

— A mostani háború — mondotta többek között — sokkal nagyobb mértékben háború, semhogy folytatni lehetne a békebeli életmódot. De mindenkinek jusson eszébe, hogy egyszer, amikor el-

hagytuk magunkat, azért súlyos árat fizettünk. Erőseknek, egységeseknek, egyakarátúknak kell tehát lennünk, mert csak ilyen módon lehet az új világot úgy megalkotni, ahogy mi akarjuk. Akarunk egy erősebb Magyarországot, amelynek alapjait 23 évvel ezelőtt raktuk le. Ezen az alapon akarunk tovább haladni. Helyt fogunk állni továbbra is, mert helyt akarunk állni. (Lelkes taps.)

Kezet fogott valamennyi kitüntetett munkással és elbeszélgetett velük. A munkások beszámoltak a miniszternek életkörülményeikről, családjukról és csaknem mindegyik büszke öntudattal monddta el, hogy két fia harcol odakünn a fronton. (MTI)

Harmincötéves működés után dr. Pap Károly egyetemi professor nyugalombavonult

Tudományos munkában, a magyar szellemi és irodalmi kultúra nemes szolgálatában eltöltött gazdag eredményű pályafutás után nyugalomba vonult az egyetem egyik legnépszerűbb és legnépszerűbb professzora dr. Pap Károly. Több mint egy emberöltőn, pontosabban harmincöt esztendőn keresztül hűséggel, lenkadatlan buzgalommal és legszélesebb körű lehanggatt tudományos szemlélettel hirdette az egyetem irodalomtörténeti tanszékéről a magyar szellem nagyságát, értékét, és halhatatlanságát. Hirdette, hogy a magyar irodalom az a kútforrás, amelyhez örökké vissza lehet térni felüdülés, pihenés és elmélyülés végett, mert a magyar irodalom kifogyhatatlan szellemi kincsekkel ruházza fel azt, aki mélyli, vagy aki csak passzív szemlélője.

Pap Károly missziót érzett hivatásában, elrendelésnek tekintette életpályáját és azt a tudományt, amelynek nemcsak a debreceni, hanem az összes magyar egyetemeken kétségkívül legtekintélyesebb mivőlője volt. — katedrán és tudományos emelvényeken, bárszónosan meleg és költői szépségű beszéddel, vagy ékes tollú írásaival mindenütt hirdette, ahol erre lehetőség kínálkozott. Büszke és boldog lehet ez az ősz, de testileg és szellemileg még életerős tudós, hogy szavai, tanításai nem voltak hiába valók, mert mint a mustármag megterebélyesedik, ugyanúgy nőtt és gyarapodott azoknak a serege, akik az ő tanításait hallgatva közelebb férkőztek az irodalomhoz, szerették és megszerették. — Harmincötéves működés után

esztendő tanári működésének melletti megkoronázásul tanítványai adtak igazi hű képet az atyai tanító-mesternek emberi és tudósi nagyságáról.

Dr. Pap Károly életpályájáról nem lesz időszerűtlen néhány adatban is képet adni nyugalombavonulásakor. Református lelképásztori családból 1872-ben született s középiskolai tanulmányai idején a nagykorú Arany János gimnáziumban jegyezte el magát az irodalmi életpályával. Kolozsvár és budapesti egyetemi tanulmányainak elvégzése után Rómában végzett tanulmányokat. Tanári pályáját a budapesti Veres Pál intézetben kezdte, ahonnan 1907-ben nevezték ki a debreceni bölcsészeti akadémiához, majd az egyetem nyugalombavonulásakor 1914. augusztus 26-án egyetemi tanárrá nevezték ki. Mint egyetemi professor és mint irodalom és műtörténész ettől kezdve egyik irányítója lett Debrecen szellemi életének.

Az egyetemi tanárképző intézetnek elnöke lett, majd a társadalmi életben nyert egyre megtisztelőbb hivatást. A Csokonai Kör elnökévé választotta, ezenkívül tagja a magyar nyelvész és irodalomtörténész társaságoknak és egyesületeknek, valamint több hazai irodalmi körnek, így az Arany János Társaságnak, a Petőfi Társaságnak, a Gvóni Géza Társaságnak. Mint esztétikus és irodalomtörténész sok munkával gazdagította a magyar irodalmat, így megírta Tóth Ede élete és műve című munkáját, Kőlcsey Ferenc, Arany János magyar irodalomtörténetéről készített munkáját. Köz-

adott számos irodalmi hagyatékot s végül harminc éves tanári jubileumán jelent meg a tanítványai közreműködésével az Emlékkönyve. Kimagasló munkája jutalmaként elnyerte a Signum Laudist.

Az egyetemnek az 1924—25. tanévben rektora, korábban három ízben a bölcsészeti kar dékánja volt.

Mindegyik szolgálatában jelentős eredményeket produkált az egyetem javára.

Pap Károly professor ilyen áldásos és tevékeny élet után most tanártársainak és tanítványainak szeretettelől kísérve vonult nyugalomba.

Dr. Bánáss László üdvözlése a Szent Erzsébet Egyesület megnyitó ülésén

A szegények segítségét szeretettel kell megoldani

Szerdán délután evnyitó ülést tartott a Szent Erzsébet Egyesület a piarista gimnázium tanácstermében. Ezen dr. Kőlcsey Sándorné polgármesternével az élén Debrecen társadalmának számos vezető asszonya vett részt.

A közgyűlés kezdete előtt dr. Bánáss László prépost-plébánost, az egyesület új lelki vezetőjét küldöttség fogadta, melynek tagjai voltak: Tichy Antalné elnöknő, Achácz Imréné társelnöknő és Nagy Józsefné alelnöknő. A terembe lépő dr. Bánáss Lászlót nagy éljenzéssel fogadták a jelenlevők, Tichy Antalné pedig megnyitó beszédében üdvözölte meleg szavakkal s az egyesület lelki irányítására kérte fel őt.

Dr. Bánáss László beszédében hangsúlyozta, hogy egyesült erővel törekedni kell a hitélet szilárdságának megtartására. Programul tűzte ki, hogy az egyesületnek egyszerű alapokon álló jelenlegi hitéletét a korszerű követelményeknek megfelelően fejlesszék tovább és mélyítsék el.

Az illusztris szónok beszédében megemlékezett arról, hogy az egyesület hivatása elsősorban a szegények segítése, amit szeretettel kell megoldani. Ki szándékszik bővíteni a Szent Erzsébet Egyesület munkakörét, hogy az egyesületi intézmények egy nagy közösségben dolgozzanak. Az egyesület álljon az

egyházközség mellé, ahol nagy és fontos szerep vár rá.

A megjelentek nagy tetszéssel fogadták Bánáss László útmutató szavait és nagyvonalú terveit.

Ezután az egyesület egész évi szociális munkaprogramját ismertette Nagy Józsefné alelnöknő. Ez a munka a szociális segítség majd minden ágára kiterjed. Achácz Imréné tárc- és vigalmi elnöknő a közeljövőben megrendezésre kerülő nagyszabású bábszínhátját ismertette teljes részletességgel. Dr. Varga Emilné rendezésében kétfelvonásos operettbohózatot fognak előadni, melynek zenei vezetését G. Hoór Tempis Erzsébet zeneiskolai tanárnő vállalta magára s közre működnek még rajta kívül: G. Gencsy Sára (szünetben külön japán énekszámokat is ad elő), Boskó Zsuzsa, Kovács Ibi, Nádasy István, Nyakas László. Az egyesület idei karitatív munkaprogramját Nagy Józsefné ismertette s kijelentette, hogy dr. Kőlcsey Sándorné MANSz. elnökő felhívására szívesen vállalkoznak a Bajtársi Szolgálat keretében.

Egyéb egyesületi ügyek letárgyalása után az elnöknő zárószavaival ért véget a közgyűlés.

A fakitermelés előmozdítása

A Hivatalos Lap csütörtöki száma közli a kormány rendeletét, amely a fakitermelésnek és kiszállításának előmozdításáról szól. A rendelet értelmében 1942. évre hatálytalan minden olyan szerződési kötés, amely szerint szarvasbögés idején a fának a kitermelését és fuvarozását a vadászterületen szünteteltetni kell. A vadászati jog gyakorlása emiatt kártérítést nem követelhet. (MTI)

A debreceni vendéglősök kimondották: október másodiktól, péntektől kezdve felváltva hetenként egy hétköznap zárva tartják üzletüket

Az állandó vendégek ellátásáról egymás között gondoskodnak

A debreceni vendéglősszakosztály Csöcsits Lajos elnökei alatt tegnap este megtartott ülésén fontos elhatározásra jutott. Mint ismeretes országos mozgalom indult meg abban az irányban, hogy az alkalmatlannak hatenként egy szabadnapot biztosítsanak. Nagy jelentőségű szociális szempont ez, amely már nem csak a fővárosban, hanem a vidéki, nagyobb városokban is megértésre talált. Nemzetgazdaságilag is nagy megtakarításhoz vezethet, ha a hét egy napján az üzletek egy része nem fűt és nem világít, ami a háborús anyagellátást csak megkönnyítheti.

A debreceni vendéglősmesterek szintén meghajoltak a mai idők e követelményei előtt s ezért ezen az ülésükön kimondották, hogy október 2-iktől, péntektől, kezdve hetenként egy hétköznapon felváltva körzetenként zárva tartják üzletüket.

Az állandó vendégeikről ezen a napon egymás között gondoskodnak, vagyis mindig az az üzlet szolgálja ki azokat, amelyek abban a körzetben azon a napon nyitva van. A közönség ellátásában tehát semmiféle zavar vagy fennakadás e miatt elő nem fog fordulni.

Leginkább a húsfelapr napokra

hétfőre és szerdára fog előrelathatólag esni a zárvatartások jörsze. Szombat és vasárnap tehát a legfőleg galmasabb napokon, minden üzlet nyitva lesz.

Összesen huszonegy ilyen vendéglős üzem van Debrecenben s egyedül az Arany Bika marad ki — legalább egyelőre — ebből az akcióból, de csak azért, mert az Arany Bikának olyan szerződése van, hogy a szállóban a vendégeket minden körülmények között és mindig el kell látni. Ez azonban a többi vendéglősöket nem befolyásolja.

A vendéglősök előzetesen a Sajtó

HUNGÁRIA FILMSZÍNHÁZ

Ma utoljára:

Nagy dolog a szerelem

Főszereplők: Luise Ulrich, Viktor Staal és Johannes Heesters.

Világhíradó!

Előadások kezdete: 3, 5 és 7 órakor.

legutóbbi néhány hónap alatt előre utján tudatják a közönséggel, hogy az egyes körzetekben mely üzletek állanak a közönség rendelkezésére a zárvaratásra kijelölt napokon.

A vendéglőszakosztály ezt a határozatát közli tudomásul vétel végett az iparhatóságokkal és mindent elkövet, hogy ez a szociális reform — az egy napos zárvaratás — zökkenésmentesen menjen át a gyakorlati életbe.

A tiszaezlári per és a „Kitűnők iskolája”

Bary Zoltán érdekes indítványa a per békés lezárására

A „Függetlenség” című budapesti napilap — mint ismeretes — néhány hónappal ezelőtt bejelentette, hogy összehívotta és megírta a tiszaezlári híres per történetét, mely annak idején az egész ország közvéleményét lázba hozta. A lap bejelentő köleményében azt is közölte, hogy Bary József vizsgálóbíró könyvétől eltekintve ez lesz a per első hiteles feldolgozása. A megindított cikksorozattal kapcsolatban aztán Bary Zoltán főügyész helyettes, Bary József vizsgálóbíró fia szerzői jogbitorlás címén vádat emelt a cikk szerzője, Marschalkó Lajos ismert hírlapíró ellen.

A múlt napi folytatásos tárgyaláson több tanút hallgattak ki az ügyben, többek között vízvezető Kolosváry-Borcsa Mihályt, a Sajtókamara elnökét is. Bary Zoltán a tárgyalás során kijelentette, hogy hajlandó a békés kiegyezésre abban az esetben, ha az alperes a fellelül költségek összegét, mintegy 5 ezer pengőt a Kitűnők Iskolája megalapítására felelősségre vállalja. Az érdekes perben a bíróság a tárgyalást november 18-ra elnapolta.

BERLIN RESZLEGESEN KIVILÁGÍTJÁK

Berlin, szeptember 30. (MTI) Berlin rendőrfőnökeinek rendelkezése Berlin főbb utvonalaiban a kora reggeli és esti órákban részlegesen újból kivilágítják. A lakóházakra vonatkozó eltiltási rendelkezések természetesen továbbra is érvényben maradnak.

TEL. TABOROK NEM SEGIT A SZOVJETNEK

Bern, szeptember 30. (Stefani) Az angol sajtó láthatólag már nem nagyon bizakodik Tel tabornokban — mondja a Stefani-iroda berlini jelentése. — Tény, hogy ha a keleti arcvonal legészakibb részében az eszések akadályozzák is a hadműveleteket, Sztalingrád vidékén a harcok még január haváig is eltarthatnak, mint-hogy ott rendszerint csak januárban kezdődik a havazás. Ami a Kaukázust illeti, itt a magas hegyvidéktől eltekintve, az alacsony partvidéken az időjárás szintén nem akadályozza a hadműveletek folytatását. Az angol lapok beismerik, hogy Sztalingrád helyében a németek módszeresen haladnak előre és a bolsevistákat kényszerítik meg jobban hátrálni a Volga felé. (MTI)

Nagy sikerrel folyik a debreceni tekeverseny

A Pénzügyi Tisztviselők Tekéző és Sport Egyesületében nagy küzdelmek folynak a tekecsapat és egyéni versenyben. A benevezett csapatok tudásuknak a legjavát adják.

A benevezett csapatok a következők: Szarnyas kerék m. kir. dohánygyár, Homokkert, Pénzügyiek és a városi adónívatali csapata.

A verseny két forduló és minden csapat mindenkiel mérkőzik. A győztes csapat 2 pontot kap. A jelenlegi pontversenyben egyenlő pontarányban vezet a Pénzügyiek csapata, amelynek 4 pontja van, míg a Szarnyaskerék csapatának szintén 4 pontja van, de már eggyel többször mérkőzött.

Az egyéni versenyben Debrecen városának a legjobb amatőr tekezőik mérik ősz sze erejüket. A jelenlegi versenyben az egyéni verseny állása a következő: Bódi Sándor, Molnár Sándor, Csáki Imre, Szabó Imre, Pállás Imre.

A verseny rendezőse az egyéni versenyekre 5 szép tiszteletdíjat ajánlott fel, míg a csapatverseny helyezettei ezüst, bronz és kisbronz érmet kapnak.

A világháború legújabb hírei

A magyar csapatok sikeres ellentámadása

Berlin, szeptember 30. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli: A kaukázus északnyugati részében és a Terek-folyótól délre a német és szövetséges csapatok kemény támadó harcokban tovább nyomulnak előre.

Sztalingrádban a város északi részének újabb szakaszait rohammal elfoglaltuk. Az ellenség eredménytelen tehermentesítő támadásai során 34 páncélosot veszített.

A doni arcvonalon német és olasz csapatok visszaverték a szovjet csapatok több átkelési kísérletét.

A magyar csapatok ellentámadással visszaverték az ellenség egyik erőcsoportját.

Az északi szakaszon támadó vállalkozásaink az ellenség makacs ellenállása ellenére is eredményre vezettek. Ennek során erős német légi kötelékek és horvát harci repülőgépek súlyos veszteségeket okoztak a szovjet csapatoknak.

Az elmúlt éjjel Archangelszket ismét bombáztuk. A támadás jó eredményt a kiterjedt tüzek bizonyítottak.

A SZOVJET ÚJABB LEGI VESZTESEGE 990 REPÜLŐGÉP

Szeptember 15 és 28 között légi harcokban 816 szovjet repülőgépet lőttünk le. Ugyanezen idő alatt a német légi erő légvédelmi tüzsége

131, a szárazföldi haderő kötelékei pedig 32 ellenséges repülőgépet lőttek le. Négy ellenséges repülőgépet zsákmányoltunk és további 17 repülőgépet a földön pusztítottunk el, úgyhogy az ellenség összes vesztesége 990 repülőgép. Ugyanezen idő alatt a keleti arcvonalon 77 repülőgépet veszítettünk.

Az elmúlt éjjel néhány brit bombázó repülőgép a Keleti-tenger vidéké felé szállt. Két repülőgépet lelőttünk. Német harcrepülőgépek a nappal folyamán eredményes mélytámadásokat intéztek Dél- és Délkelet-Anglia különböző helységeiben lévő katonai célpontok ellen.

AZ OLASZ HADIJELENTÉS

Róma, szeptember 30. Az olasz főhadiszállás 856 sz. közleménye:

Az egyiptomi arcvonalon nem történt említésre méltó esemény.

Német harcrepülőgépek légiharcokban lelőttek hat ellenséges repülőgépet. Egy ellenséges repülőgépet a tobruki légvédelmi tüzség lőtt le. Port Empedocleban és a közeli helységek ellen intézett ellenséges légitámadás következtében 16 polgári egyen meghalt és 13 megsérült. Néhány ház megrongálódott.

A brit repülők bombákat dobtak a Kréta szigetén levő La Canea és Suda öböire. Semmiféle kárról nem érkezett jelentés. (MTI)

Ellentétek Churchillék és a katonai vezetők között

Amszterdam, szeptember 30. (Német TI) A New York Times feltűnést keltő cikkben megállapítja, hogy egyrészt Roosevelt és Churchill, másrészt a szövetséges vezérkari főnökei között komoly nézeteltérések merültek fel. Az ellentétek oka, hogy a katonák nem engedik meg, hogy a politikusok beleszóljanak a hadműveletekbe, ugyanakkor, amikor Roosevelt és Churchill a maguk elgondolásait akarják érvényesíteni a hadvezetésben. A katonáknak az a véleményük — írja a New York Times —, hogy a legfontosabb arcvonal a csendesóceáni; míg Roosevelt és Churchill azon erősködnek, hogy a háborús erőkeifejtés csúcspontja Nyugat-Európában van. Az amerikai lap úgy tudja, hogy a vezérkar főnökeinek sikerült diadalra juttatni a maguk álláspontját. (MTI)

Róma, szeptember 30. (MTI) A Tribuna Lisszabonon át érkezett jelentése közli, a Times cikkét azokról az ellentétekről,

amelyek az amerikai katonai vezetők és a szovjet, valamint Churchill között a második front kérdésében támadt. Roosevelt szeretné, ha a második arcvonal mielőbb létrejönne. De azt akarja, hogy a második arcvonalat az angolok saját erejükből teremtsék meg. Churchill későbbi időpontban szeretné megvalósítani a második arcvonalat az angolok saját támogatásával. Amerikai katonai körökben ellenzik ezt az elgondolást.

Amszterdam, szeptember 30. (Német TI) Mint az angol hírszolgálat jelenti, Churchill közölte az alsóházal, hogy a dieppe-i támadással Anglia súlyos veszteségeket szenvedett. Elvesztette egész partravetett haderejének majdnem a felét. Pontos számadatokat azonban nem volt hajlandó közölni. A továbbiakban bejelentette, hogy a Dieppénél partravetett páncélosokat feltartóztatta a rendkívül erős elhárító tűz.

Részletek a magyar csapatok sikeres helyi harcáról a Donnál

Berlin, szeptember 30. (Német Távirati Iroda.) A véderő főparancsnokságának közlései szerint a doni arcvonalon magyar csapatok kedden sikeres helyi harcokat vívtak. Egy magyar rohamcsapat átkelt a Don egyik szigetére és leverte az ott szívesen védekező bolsevistákat. A sziget megfoglalása után a harci csoport számos fogollyal tervszerűen vizsátért kiinduló állásaiba.

A Don másik helyén egy bolsevista harci csoport megpróbált átkelni a Donon. Magyar csapatok a parti terepen felmorzsolták őket. Hatásos tüzrajtaütésekkel az arcvonal e szakaszának más helyein szétverték a szovjet támadási előkészületeket. (MTI)

A Magyar Távirati Iroda katonai helyről nyert értesülése szerint a honvédsereg arcvonalának nagyobb részén továbbra is nyugalom van, harctevékenység csak helyenként volt. Az ellenség szörvénys átkelő- és felderítőkísérletei sorra meghusultak. Egyik kötelékünk merész és eredményes vállalkozást hajtott végre a Don-folyó egyik szigetére. Az ott állott ellenséges erőket leküzdötte, a szigetet a bolsevista katonáktól megfoglalva és eközben foglyokat ejtett és nehézfegyvereket zsákmányolt. A tegnapi német hadijelentés egyébiránt erre a fegyvertényre utalt, amikor a honvédsereg arcvonaláról megem-

lekezett.

Berlin, szeptember 30. Illetékes német helyről közlik: Az iraki és iráni dolgok fejlődése szemlélőmást barátságosan fordulatot vett Anglia és Szovjetország szempontjából — jelentették ki szerdán a Wilhelmsstrassen. — Berlinben továbbra is az a meggyőződés uralkodik, hogy a helyzet erősebb kilengések irányában tolik el.

ÚJABB RÉSZELETEK A HÁROM AMERIKAI CSAPATSZÁLLÍTÓ HAJÓ ELSÜLLYESZTESERŐL

Berlin, szeptember 30. (Német TI.) Minthogy az angol és amerikai hírszolgálat megkísérli, hogy letagadják a három nagy csapatszallító hajó elsüllyesztését az Atlanti-óceán északi részében, német hivatalos helyről a következőket állapítják meg:

1. A hajókaraván, amelyhez a „Viceroy of India”, a „Regina del Pacifico” és a „Derbshyre” hajók tartoztak, az Északi-csatornába igyekezett Irország és Észak-Skócia között.

2. A Viceroy of India csapatszallító hajót szeptember 25-én délután 16 óra 30 perc táján torpedózták meg és süllyesztették el.

3. A Regina del Pacifico csapatszallító hajót szeptember 26-án éjjel 1 óra tájban az 55. északi és 26–27. nyugati

fokon torpedózták meg és süllyesztették el, vagyis mintegy 750 tengeri mérföldnyire nyugatra az Északi-csatorna bejáratától.

4. A Derbyshyre szeptember 26-án éjjel 23 óra 30perc tájban körülbelül az 55.30 északi és 18.30 nyugati fokon torpedózták meg és süllyesztették el, vagyis mintegy 400 tengeri mérföldnyire az Északi-csatorna bejáratától.

Hivatalos német körök a legközelebb napokban további bizonyítékokat fognak közzétenni a három nagy csapatszallító hajó elsüllyesztéséről, úgyhogy az angol és az amerikai részről tapasztalható letagadási kísérletet leleplezik. (MTI)

MAKACS HARCOK MADAGASZKÁRERT

Vichy, szeptember 30. (Német TI) A madagaszkári harcok változatlan makacssággal folynak. A francia csapatok Behinge eleste után Madagaszkár erdejeibe vonulnak vissza, ahol kitűnő ellenállási lehetőségek vannak. A brit előrenyomulás a súlyos terepnehézségek miatt csak lassan halad előre és a britek veszteségei jóval magasabbak, mint a védőkéi, akik a terep ismeretében könnyebb helyzetben vannak. (MTI)

PAPEN NEMETORSZÁGI UTJA

Berlin, szeptember 30. Illetékes német helyről közlik: Papen ankarai német nagykövét németországi újjával kapcsolatban mindenféle találgatások merülnek fel. Berlini illetékes körökben kijelentik, hogy Papen újtának nincs semmiféle politikai színezet. (MTI)

MIERT JART MYRON TAYLOR A PAPANÁL?

Berlin, szeptember 30. Illetékes német helyről közlik:

Német politikai körök Roosevelt szent- széki követének, Myron Taylornak nemrégiben a Vatikánban tett látogatását a küszöbönálló amerikai válasszal kapcsolatban hozzák összefüggésbe. Roosevelt — mondják a Wilhelmsstrassen — az amerikai katolikusok előtt nyilván tüntetően akarta bizonyítani a katolikus egyház vezetőségével fennálló kapcsolatát. Tény, hogy az amerikai katolikus körök nem állanak száz százalékos Roosevelt mellett. A bírálatokra egyre több alkalom kínálkozik, elsősorban a Szovjetország-gal fennálló szövetség szempontjából. (MTI)

A TENGELYHATALMAKKAL VALÓ SZAKÍTÁS MELLETT DÖNTÖTT AZ ARGENTIN KÉPVISELŐHÁZ

Buenos Aires, szeptember 30. (Inter-inf.) A képviselőház többszörös vita után kedden este 67 szavazattal 64 ellenében, tehát 3 szavazati szótöbbséggel elfogadta a radikálisok javaslatát, hogy Argentína szakítsa meg azonnal diplomáciai kapcsolatát a tengelyhatalmakkal. Azt a javaslatot, hogy Argentína járjon el a riói értekezlet javaslatai színt, 70 szavazattal 59-cel szemben szintén elfogadták.

A javaslatot megtagadó 67 képviselő nagyrészt radikális és szocialista ellenzékhez tartozott. A radikálisok megosztottak a kérdésben, egyesek továbbra is ragaszkodnak a semlegességhez.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a szenátus, amelynek nagy többsége támogatja a kormányt, a javaslat ellen foglalt majd állást.

Tegnap a fővárosban légtalmi nagygyakorlatot tartottak. Október 1-re elrendelték a teljes elsőtűtést, 5-én éjszakai gyakorlat lesz.

CSOKONAI SZINHÁZ

Csütörtökhöz B),
pénteken C) bérletben,
vasárnap este bérlet-
születben

Madarász

Zeller remek zenéjü,
klavételes népszerű
nagyoporetje!

Borzalmas kazánrobbanás egy alsószamosparti cukorkagyárban

Két munkásleány súlyosan megsebesült — A szerencsétlenséget a biztonsági szelepek hiánya okozta

Elmúlt reggel jelentették a szatmári mentőállomásnak, hogy súlyos szerencsétlenség történt az Alsószamosparton levő cukorkagyárban. A mentők két betegszállító gépkocsival mentek ki a helyszínre. Ugyanakkor rendőri bizottság is kiérkezett a szerencsétlenség színhelyére.

Kilenc óra 10 perckor a gyár munkahelyiségében a munkásleányok készítettek elő a cukormasszát. Az eljárás szerint a cukormasszát át kell hevíteni, hogy az könnyen gyúrható legyen. Tehát előbb a cukrot ráhelyezik egy áttűzsedelt vaslapra, amely gőzzel van megtöltve. Tulajdonképpen ez nem más, mint egy kazán, amelyet alulról fűtenek.

A munkásleányok javában végezték a munkájukat. A kazán közelében dolgozott Frenkel Mária 24 éves és Bence Rozsi 21 éves munkásnő. A teremben tartózkodott még Berendi Anna munkásnő is.

Kilenc óra 15 perckor egy hatalmas robbanás reszketette meg a gyárépület

falait, majd mintha géppuska szólt volna egymásután lövészek zaja hallatszott. A munkateremben pánik keletkezett. A munkásleányok kirohantak az utcára. Röviddel ezután javszekelés hangjai hallatszottak a munkateremből.

Amikor a füstfelhő eloszlott tudták csak a teremben levők segítségére sietni. Borzalmas látvány fogadta a belépőket. Vérző lagokkal a kövezeten ott feküdt Frenkel Mária és Berendi Anna, akik súlyos égési sebeket szenvedtek. Azonkívül a kazán szegesei, a hatalmas gőz feszítése következtében, mint a puskagolyóként repültek ki és Bence Rozsi a száján, orrán megsebesítették. A szerencsétlen leányon valóságos lövő sebek keletkeztek. Frenkel Mária pedig igen súlyos égési sebeket szenvedett lábán, arcán és karján.

A munkásleányokat a közkegyországi kórházba szállították, ahol azonnal gondos orvosi vizsgálatnak vetették őket alá. Az állapotuk igen súlyos.

Alvás közben lezuhant a szekérről és szörnyethalt

Tragikus szerencsétlenségnek lett áldozata **Ólvegyi Miklós** 46 éves hajdúhadházi földműves. Késő délután szekéren hazafelé igyekezett a tanya felé, utközben azonban elbóbiskolt a megrakott szekér tetején, úgyhogy egyik zökkenőnél, ahol az egész kocsi megbillent, Ólvegyi elvesztette az egyensúlyát és lezuhant az út közepére. Az idősebb ember olyan szerencsétlenül esett le, hogy

súlyos koponya sérülést szenvedett. Még volt benne némi élet, amikor hazavitték és orvosi kezelést alá vették, azonban mint megállapítást nyert koponyaalapi törést szenvedett ami halálát okozta.

A szerencsétlenség ügyében megindult a csendőrségi vizsgálat annak tisztázására, nem terhel-e valakit felelősség **Ólvegyi Miklós** gazdálkodó halálának bekövetkezéséért.

Elítéltek egy házigazdát, mert egészségtelen légóltalmi óvóhelyet rendezett be

Érdekes ügyben tárgyalt és hozott ítéletet szerdán **dr. Papp Menyhért** rendőrtanácsos, mint rendőri büntetőbíró. **Horváth Gábor** volt hentesnagykereskedő, földbirtokost Debrecen, Kossuth utca 13. szám alatti lakost azért vont felelősségre a rendőri büntetőbíró, mert egész-

ségtelen és meg nem felelő légóltalmi óvóhelyet rendezett be a házában és a hatóság felszólítására sem gondoskodott más, megfelelő helyiségről, illetve a légóltalmi óvóhely megjavításáról. A hatósági szemle is igazolta, hogy a légóltalmi óvóhely egészségtelen, káros, meg nem felelő.

A bizonyítási eljárás lefolytatása után **Papp Menyhért** rendőrbíró **Horváth Gábor** földbirtokost ezer pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Märklin vasutak
Jánosynál, Simonyi-utca 1. sz.

Hatalmas tüzvész pusztított Apa községben

Leégett 22 ház, 45 gazdasági épület

Elmúlt délután jelentették a szatmári tűzoltóságnak, hogy Apa községben hatalmas tüzvész pusztított és segítséget kértek a szatmári tűzoltóságtól.

Zuffa József tűzoltó-felügyelő vezetésével kivonultak a szatmári tűzoltók a 22 kilométer távolságban levő Apába.

Már Batiznai hatalmas füstfelhő borította az eget, jeleül annak, hogy Apa község háza veszélyben vannak.

Rövid idő alatt kiertek a szatmári tűzoltók a tűz színhelyére. Borzalmas kép fogadta itt őket: 22 ház hatalmas lángokkal égett, ezenkívül 45-50 gazdasági épület is lángokban állt.

A tűz oltását megnehezítette az a körülmény, hogy szél volt. Meg kellett a tűz fészket állapítani. Az egyik a községhezától jobbjelre volt, a másik a községhezától alatti ház. Az összes rendelkezésre álló erők munkába álltak. Az önkéntes tűzoltók, a karhatalmi alakulatok, a szatmári tűzoltók emberfeletti munkát végeztek, úgy, hogy a tűz tovatérése két órai munkával sikerült megakadályozni. A harmadik tűzfészket a kastély előtt volt, ezt is sikerült lokalizálni.

A tűz pusztítását az idézte elő, hogy a tűzoltók és karhatalmi szervek kivonulása előtt a falubeliek nem a védekezésre, hanem a tűz oltására fordították a gondot. A szatmári tűzoltó parancsnok erre elrendelte, hogy minden ember foglalja el helyét vizes vedrellel és vizes ponyvával a háza tetején, nehogy a tűz még tovább terjedjen.

Sajnos az apaiakon olyan félelem vett erőt, hogy vonakodtak ennek a parancsnak eleget tenni és a házaikból kellett őket a tetőre kényszeríteni. Az utasításnak meg lett azonban az eredménye, mert éjfél előtt egy felorával a tűz legnagyobb

részt sikerült eloltani. Csak itt-ott látszottak az éjszakában égő zsaratnokok. A tűz méreteire jellemző volt, hogy egy 10 méteres nyarfa teljesen áttűzsedett

és még órák múlva is világított az éjszakában. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet vetkes gondatlanság idézte elő.

Háromévi fegyházbüntetésre ítélték egy betörőt, aki szekeret, hizott sertést és lovat lopott

Negyvenkét rendbeli betöréses lopás vádjával került a debreceni törvényszék elé **Majoros István** 4 éves berettyóújfalui volt cipészmeister, aki a községben és a környékbeli lanyavilágban számos betöréses lopást követett el, részben egyedül, részben bűntársak segítségével. **Majoros** a felszáz betöréses lopást állítólag még a múlt év elejétől kezdve követte el, s a lopott holmiból élt másfél éven át. Mert a leginkább északa elkövetett betörései és lopásai csodálatos képen igen jó eredménnyel végződtek, mivel nemcsak nagy mennyiségű élelmiszert, hanem értékes használati és gazdasági eszközöket is sikerült ellopnia. Így egyik tanyaóról egy új szekeret

húzott el, máskor két hizott sertést lopott, majd lószerszámot szerzett, végül mikor már maga is megelégedte a bűnös életet, elhatározta, hogy elmegy Berettyóújfalú környékéről. Egy lovat akart tehát lopni, hogy a felpakolt szekerbe befogja és örökre búcsút mondjon munkádési szinterének. Ekkor azonban tettenérték és a csendőrség kezére került.

A törvényszéki tárgyaláson a vádlott mindössze 16 rendbeli lopást illetve betörést ismert be, a törvényszék ezekben bűnösnek is mondtotta ki és ezért három évi fegyházbüntetéssel sújtotta. Az ítéletben a vádlott megnyugodott.

HAJSZA A BEFŐTTES ÜVEGÉRT DEBRECENBEN

A legszegényebb család is önellátásra törekszik

Illetékesek nem egy ízben fordultak felhívással a nagyközönséghez, hogy mindenki igyekezzék saját háztartása önellátását biztosítani lehetőleg minden tételben. A felhívás nem maradt eredménytelenül s különösen a befőzés terén tapasztalható, hogy az egyes háztartások az idén több gondot fordítottak erre. Ehhez járult még az is, hogy a főzetek és gyümölcsstermes igen szép hozammal örvendeztette meg Debrecenben és környékén a gazdákat.

A háziasszonyok különösen a tőkösök, zöldbáb és egyéb főzelékek, valamint gyümölcszöszök eltevésére rendezkedtek be az idén. Szóval olyan befőtteket készítettek, amiket nem inyenec-féleségnek használhatnak fel télen.

Bizonyos befőzési-láz jelentkezett éspedig igen helyesen. Ennek azonban bizonyos gátat szabott az üveghiány. Nem egy ízben tapasztalhatuk, hogy egy-egy üvegkereskedés előtt sorfalat állanak a háziasszonyok az üvegért.

Megkérdeztük az egyik nagy üvegkereskedés tulajdonosát, mi okozta az idén a nagymérvű üveghiányt Debrecenben.

— Az üveghiány általános tünet az országban, — volt a válasz. — Az elmúlt esztendőben egy-egy évben 600-800 vagon üvegaru érkezett külföldről. A behozatal most megszűnt. Egyik nagy tényezője az üveghiánynak, hogy a területgyarapodással üvegyárak nem kerültek vissza. Az egyetlen visszatért gyár, az Előd melletti feketeerdői csupán világitási cikkeket gyárt. A behozatal elmaradása mellett is sokkal nagyobb területeket kell ellátni, mint azelőtt.

— Érdekes jelenség, hogy sok háziasszony, aki a múlt évben például egyáltalában nem főzött be semmit, az idén maga is eltesz főzeléket, befőtteket. Patent üvegeket például a múltban — éppen drágasága miatt — csak a tehetősebb réteg vásárolt. Az idén a legszegényebb asszonyok is vásárolták. Tavaly három hónap alatt nem adtunk el annyi patentzárás üveget, mint most három nap alatt. Ugyanez az arány az egyszerű olcsóbbfajta befőttes üvegeknél. Tavaly fél vagonot adtam el csupán, az idén eddig két vagon.

A befőzési kedv növekedése természetesen örvendetes a téli ellátás szempontjából. A háziasszonyok a legügyesebb, legeszszerűbb fogásokkal hjdalták át a nehézségeket. Se-

gitettek ebben a különféle népszerű füzetek, amelyek a takarékos, időszertű főzés mellett a célszerű, olcsó befőzésre is megtanították a nagyközönséget.

A minisztertanács elbucszította a volt honvédelmi minisztert

Budapest, szeptember 30. MTI jelenti: A kormány tagjai kedden délután 5 órakor minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács elnökén **Kállay Miklós** miniszterelnök meleg szavakkal emlékezett meg a kormányból kivált **Bartha** Károly volt honvédelmi miniszteréről. Kiemelte a haza szolgálatában szerzett érdemeit. Indítványára elhatározták, hogy kimagasló miniszteri tevékenységét jegyzőkönyvi méltatással teszik maradandóvá. A miniszterelnök ezután mind a saját, mind pedig a minisztertanács nevében szívből jövő üdvözlőszavakkal köszöntötte a minisztertanács elnökében megjelent **vitéz Nagy Vilmos** honvédelmi minisztert, aki válaszában megköszönte az előegyeztetett bizalmat, amelyet tiszta hazafias szellemtől vezérelt fáradhatatlan munkával óhajt kiérdemelni. A minisztertanács ezután folyó kormányzati ügyekkel foglalkozott a késő esti órákig.

ÉRDEMES

átmeneti kabátot,
férfi sportöltönyt,
fiú iskolaruhát,
fiú télikabátot,

vásárolni

jó minőségben,
olcsó szabott árainkon

GRÜNFELD

úriszabóság

Kistemplom mellett.

Elsötétítéshez

kompl. lámpák,
elemek,
izzók

kerékpárok

olcsón

Soltész Kálvin-tér 2.

Beszélő számok a debreceni méhészeti felügyelőség kerületének életéből

Általános vélemény, hogy valamilyen foglalkozási, termelési ág ott fejlődik ki legjobban, ahol a körülmények, az adottságok a legkedvezőbbek. Azt is mondják, hogy a kivétel erősíti a szabályt. Egy ilyen kivétel képez a termelői ágak között: a méhészet. Az országos statisztikát vizsgálva arra az érdekes következtetésre jutunk, hogy *noha az Alföldön sokkal mostohábbak a méhészeti viszonyok, mint a hegyvidékekben, az Alföldön sokkal nagyobb fejlődést és így termelési eredményt mutat fel a méhészet.*

Ennek alátámasztására elegendő hivatkoznunk arra, hogy 1940-ben az ország 9 méhészeti felügyelősége között a legnagyobb létszámú és legeredményesebb munkájú a debreceni kerület volt. Az országban nyilvántartott méhészek 23 százaléka a debreceni kerületbe tartozott, vagyis 65.000 méhész közül 16.000 volt a debreceni felügyelőség alatt.

Természetesen a többi adatok is magasabbak a többi kerületénél. 574.000 méhesaládból 133.000 termelt itt mézet. S míg az egész országban 202 vagon méz termelt, itt 45 vagon. A 68 vagon viaszból pedig 15 vagonnal a debreceni kerület szolgált.

Az 1941. évi adatok már bizonyos változást mutatnak. A debreceni kerület méhészeinek száma az időjárás következtében 800-al csökkent. Ugyanakkor azonban a családok száma 180.000-re szökkent fel. A méztermelés 53 vagon, a viasztermelés 16 vagonra csökkent.

Az örvendetes területgyarapodás következtében egyes részeket leszátkítottak a debreceni kerületről. Szatmár, Bereg és Ugocsa az ungvári, Békés pedig a szegedi új méhészeti felügyelőséghez tartozik jelenleg.

A debreceni méhészeti felügyelőség hatásköre Szabolcs, Hajdú, Szolnok és Bihar vármegyére vonatkozik. A területváltozás előtt 920 község tartozott a kerülethez, jelenleg 460 község. Természetesen csökkentek a többi adatok is. A *jelenlegi adatok a felügyelőség területén: 6700 méhész, 63.000 méhesaláddal, 12.000 kasszal, 32 vagon méz és 10 vagon viasz termeléssel.*

Még így is jelentős szerepet játszik országos viszonylatban a debreceni kerület méhésze, s az eredmények arra vallanak, hogy a mostoha természeti adottság közepette is a debreceni kerület jelentősége igen nagy az ország gazdasági életében.

Szövetujdenságokból állandóan nagyraktár Tóth Gábornál FERENC JOZSEF UT 89. SZAM ALATT.

Tudnivalók a burgonya beszerzéséről

A burgonya forgalmának szabályozásáról szóló, a Budapesti Közlöny szeptember hó 26-iki számában megjelent 110.410 számú közellátásügyi miniszteri rendeletet az egyidejűleg kiüggesztett plakátok útján s kivonatolva a helyi lapok útján közlöm az érdekeltekkel.

A rendeletnek a fogyasztó közönséget érdeklő intézkedéseit az alábbiakban ismertetem.

1. A termelő azzal a burgonyamennyiséggel, amely beszállítási kötelezettségének teljesítése után még rendelkezésre marad, szabadon rendelkezik, azt tehát annak a fogyasztónak, akinek vásárlási engedélye van, szabadon eladhatja. Azok a fogyasztók tehát, akik vásárlási engedéllyel bírnak, ilyen módon Debrecen város központjától számított harminc kilométeres körzeten belül levő bármely Hajdú, Bihar, vagy Szabolcs megyében levő községben vásárolhatnak burgonyát — akár kis termelőtől, akár nagy gazdaságtól. A hazaszállítási azonban csak tengelyen történhetik.

A vásárlási engedélyeket Debrecenben a Termelők Irodája (Dobozai átjáró földszint) adja ki. A vásárlási engedélyt igénybejelentési lap benyújtásával kell kérni, amelyen a fogyasztónak névszertint és a lakáscím megadásával megjelöli azt a termelőt, akinél burgonyaszükségletét beszerezni kívánja. Személyenként legfeljebb 1 mázsa burgonyára lehet vásárlási engedélyt kérni. A vásárlási engedély a kiállításától számítva 30 napig érvényes. Az eladó köteles a vásárlási engedélyre feljegyezni nevét és lakóhelyét, továbbá az engedélyesnek eladott burgonya mennyiségét. Az engedélyes köteles 30 nap eltelte után következő 3 nap alatt a vásárlási engedélyt a Termelők Irodájának beszállítani. A vásárlási engedély egyúttal szállítási igazolványt is tartalmaz, amelyet vidéki vásárlás esetén az a községi elöljáró állít ki, amelynek területéről a vásárolt burgonya Debrecenben szállít-

tatik. A Debrecen határában történő ilyen burgonya vásárlási engedéllyel együtt a szállítási igazolványt is kiadják.

2. Országos burgonyaelosztást végző állami szerv a város ellátatlan közönsége részére szükséges burgonya mennyiséget főbizománysos, a Mezőgazdasági Termény és Áruforgalmi Szövetkezet (Alföldi Takarékpénztár épület, telefon 28-66) útján utalja Debrecenbe. A burgonya leszállítása azon üzemek, intézmények, hivatalok, vállalatok részére, amelyek főbizománysosnál tömeges rendelést adtak le, folyamatban van. További rendelkezések ugyancsak a főbizománysosnál adhatók le. A főbizománysosól átvett, vagy a főbizománysos útján érkezett burgonya szállítmányok átvételéhez és szétosztásához sem szállítási igazolvány, sem vásárlási engedély nem kell. A főbizománysos vagon télenél kisebb mennyiségek leszállítását is vállalja.

3. Fűszerkereskedők által a főbizománysosnál megrendelt burgonyamennyiségek leszállítása szintén folyamatban van. A főbizománysos fűszerkereskedőtől további rendelkezéseket is fel vesz. A fogyasztó közönség tehát burgonya szükségletét azon fűszerkereskedők útján is beszerezhetik, amelyek főbizománysosnál rendelést adtak le, vagy rendelést fognak leadni. A fűszerkereskedőtől történő burgonya vásárlásához vásárlási engedély és szállítási igazolvány nem kell.

A fűszerkereskedők a fentebb jelzett 30 km. körzeten belül tengelyen történő szállításhoz közvetlenül a termelőtől is vásárolhat burgonyát, abból a mennyiségből, amely a termelőnek a beszállítási kötelezettség teljesítése után rendelkezésére marad. A fűszerkereskedők részére történő eladásnál a termelőknek attól a községi elöljáróságtól kell az engedélyt kérni, amelynek területén gazdasága fekszik. A kereskedő egy-egy fogyasztónak legfeljebb 1 mázsa burgonyát adhat el. Polgármester.

Oktober 11-én ünnepélyes keretek között avatják fel a debreceni tűzérosztály és hirodózászlóalj csapatzászlóit

A csapatzászlókat a város, illetve a vármegye adományozta

Debrecen város és Hajdú vármegye művészeti csapatzászlóit ajándékozta a debreceni honvéd tábortűzérosztálynak. Ugyanakkor a hirodózászlóaljnak. A csapatzászlókat ünnepélyes keretek között október 11-én vasárnap avatják fel.

A nagyszabású katonai ünnepély színhelye a Stadion lesz, ahol délelőtti 11 órakor kezdődik az ünnepély, amelynek műsora a következő:

1. A Kormányzó Ur Ofonéltóság képviselőjének fogadása.
2. Dr. Kölcsey Sándor polgármester és Ráso István alispán átadja a zászlókat.
3. Zászlószallagok felkötése.
4. A római katolikus lelkész avató beszéde.
5. A protestáns lelkész avató beszéde.
6. Zászlószegek beverése, illetve nevek beírása az emlékkönyvbe.
7. A honvéd tábortűzérosztály

parancsnoka és a hirodózászlóalj parancsnoka megköszöni a zászlókat.

8. A tűzérosztály és a hirodózászlóalj felesküszik a zászlóra.

9. Diszmenet.

Zászlóanyák a honvéd tábortűzérosztálynál: dr. Kölcsey Sándorné, a hirodó zászlóaljnál szilasi és pillisi Szilassy Ida.

Az ünnepélyen öltözet katonák részére: renden és soron kívüli dísz, polgári személyek részére magyar, vagy sötét utcai ruha. Felhívja a közönség figyelmét a rendezőség, hogy helyét mindenki már 10 óra 45 percig foglalja el, mert ezután az időpont után a Stadion kapuit bezárják.

A nagyszabású ünnepélyt megelőzően reggel 8 órai kezdettel tábortűzérosztályos istentiszteletet tartanak, a reformátusok részére a tűzéraktanya udvarán, a katolikusok részére pedig a Kassa-úti katolikus templomban.

Mérgezés áldozata lett egy fiatal lány

A múlt nap este eszméletlenül állapotban beszállították a debreceni klinikai telepre Pataki Margit 18 éves nyírpirioséi lakost. A fiatal lány nem is nyerte vissza eszméletét és anélkül, hogy kihallgatható lett volna, a klinikán meghalt.

Az első feltevések szerint sárgaságban szenvedett a fiatal lány, de később olyan adatok merültek fel, hogy mérgezés áldozata lett a feltűnően szép fiatal lány.

A hatóság most elrendelte a holttesti felboncolását annak megállapítására, mi okozta Pataki Margit halálát, mérgezés áldozata lett-e, és milyen mérgező anyag, milyen körülmények között került testébe a mérgező. A boncolás és az azt követő vizsgálat állapítja majd meg, hogy büntényes forgó-e fenn, vagy baleset, szerencsétlenség, esetleg öngyilkosság történt-e Nyírpiriosén.

Cirkusz az utcán

Ebéd utáni szenderegésben cirkuszi zene lepett meg. Igen, ez kétségtelenül a féltremerhetetlen vásári trombita hangja volt.

— De hiszen most nincs egyik cirkusz sem Debrecenben — támad nyomban a kétség —, s a mai idők szellemében meglepetésekhez szokott fantáziánk rögtön kész elhíetni velünk, hogy e mögött a trombitálás mögött valami más rejlik, ami nem volt még sohasem, legalább olyasmí, mint lehetett hajdan a véres kard körülhordozása az országban, mert határozottan emléksünk, hogy cirkuszról szó sem volt mostanában sem újságban, sem plakátokon. Gyerünk tehát, úgys mindenki megy a fellépő zenébona irányába.

Az utcán nem látunk cirkuszi kocsiakat „fenevadak” sincsenek sehol. Egy ember fújja a trombitát, akin festék sincs és színes cafrang sem ríkt rajta. Mikor már elég szép számban összegyülekeztek körülötte, abbahagyja a zenét és rövid mondókában előadja, hogy öttagú artista-családjával az országot járja és kéri a jelenlévők támogatását.

Ezalatt felesége már le is terítette az úttestre azt a miniatűr szőnyeget, melyen nemsoká mutatványok kerülnek bemutatásra. Egyszerű, vékony házi szövésű tarka szőnyeg, nagyobbik oldalának mérete sincs több másfél méternél. Még véletlenül sem a járda és az úttest között húzódó gyepek részre terítette le az asszony, hanem a kocsiútra. Így határozottabbak a mutatványok, mert a háttérben autók, kerékpárok, szekerek stb. mozognak, sokszor majdnem soraolják a szereplőket.

Apa és 8-9 éves fia mutatja be tudományait. Kinyújtott karon kézállítás, egyszerű talajgyakorlatok, nem nagy attrakció egyik sem. Az artistaság ponyvatermékei. Olyanok, mint az irodalomban a ponyvaregény. Olcsók. Végignézed s ha nem akarsz, nem dabsz egy fillért sem az előttd is megálló asszony félig lepattogzott zománcágyjába, de általában mindenki dob valamennyit. Sok a kettőlleres. Azert már van vagy egy

pengő benne és még több is gyomlóg.

Néhány szót tudok váltani a „pénztárossal”, míg a közelemben arújt.

- Honnan jöttek?
- Kolozsvárról.
- Hogyan?
- Gyalog.
- Es innen hová mennek?
- Nyiregyházára, azután Miskolcra.
- A kistűi a maguké?
- Igen.
- Ez az egy van?
- A másik most beteg.
- Jól keresnek?
- Dehogy.
- Hány pengő gyűl össze naponta?
- Az nem egyforma.
- Mégis?...

— Kevés az és ki kell fizetni belőle a rendőrségi engedélyért 15 pengőt, a lakás is pénzbe kerül. Alig marad valami.

Látom, hogy így nem sokra megyek, el nem fogja árulni, mennyi is az az összeg, melyre annél jobban kíváncsi vagyok, minél jobban titkolja, tehát takik két változatot.

— Hány „előadást” tartanak naponta?

— Huszat, körülbelül huszat.

Igen, tehát 20-30 pengő lehet a nyersbevétel. Valóban nem sok. Mi-mindent lehetne még kérdezni ezektől a furcsa emberekől, életük felől, de nem akarom elrontani az üzletét. Hadd szedjen meg össze néhány fillért. Közben ugyanis a mutatványok befeljeződtek és a tömeg oszladozik, ki-ki dolga után megy, folytatja, ahol az előbb a trombitázajra abbahagyta. Ugy elfelejtji az ember ezt a 8-10 percet, mint azt, hogy mit ebédelt: nem gondol többé ezekre a szánalmas vándorokra, akikben ég és utolsó napjuk is égni fog az artistaszennvedély, csak lángja sohasem fog rivaldákban világítani, megmarad kol-dusmécsestnek.

Miért?

Ezt már nem mondta el az asszony. Nem ért rá, tovább ment ócska tényérjával.

—czi—(105)

Órák, ékszer szaküzletben vásároljon és javíttasson
HORA ENDRE KOSTYA JENŐ
 ékszerész-mester — KOSSUTH-U. 2. Telefon 34-59 — órásmester
 Rózsa virágcsarnokkal szemben

„A hősek kihulló vére záloga egy újabb ezerévének”

— mondta megnyitó beszédében Szilassy László főispán Hajdu vármegye őszi rendes közgyűlésén

Gondoskodás a vármegyei tisztviselőkről és hadigondozottakról — Támogatják a hajduböszörményi tüdőbeteg és nemibeteg gondozó intézet működését

Hajdu vármegye törvényhatósági bizottsága szerdán délelőtt fél 10 órai kezdettel tartotta őszi rendes közgyűlését a vármegyei háza dísztermében. Az ülést a **Nemzeti Hírszkegy** elimádkozása után Szilassy László főispán nyitotta meg. Köszöntötte a megjelenteket, majd a következő emelkedetthangú, nagyhatalmú beszédet mondotta:

Szilassy László főispán beszéde

— Immar negyedik éve, hogy az új igazságosabb Európa létrehozása érdekében megindult háború vihara végigsepette nemcsak egész Európát, hanem érintette a Távolkeletet, sőt Afrika homokszivatagjait is felkavarta. Ebben az azóta szakadtlanul tartó küzdelemben népek tüntek el a förténelem színpadáról, országok megsemmisülése és katonák ezreinek vérehullása mutatja ennek a viharnak az útját.

— Július végén volt egy éve annak, hogy nekünk is csatasorba kellett állnunk, nem maradhattunk távol a háborútól, fiainknak is ki kell vennie részüket ebből a hatalmas küzdelemből azért, hogy biztosítani tudjuk nemzetünk számára a fennmaradás lehetőségét. Az ellenség, amellyel küzdenünk kell, nem egyszerű feladat elé állított bennünket. Ennek az ellenségnek a zászlajára az istentelenség, a barbarizmus, a kegyetlenség van felírva, amely évek óta arra készült, hogy itt Nyugaton a békét s a magasabb kultúra fejlődését letiporja.

— Honvedeink mindjárt beavatkozásuk első napjaiban elűzték határainkról ragyogó fegyvertényeiket ezt a borbár hordát s ma határainktól messze vívják harcukat. Csak maguk elé tűzve azt, hogy ezt az ellenséget teljesen és végleg megsemmisítsék.

— Háború azonban nincs áldozat nélkül s dicső katonáink hulló vére áztatja azt a földet, ahol valamikor éltek és ahonnan elindultak mai hazánk meghódítására.

— En hiszem, hogy a magyarok istene megáldja a hősek kihulló vérére és azok zálogai lesznek egy újabb ezredévének, éppen úgy, mint ősünk vére biztosított számunkra már ezen a földön egy ezredévet!

— Minden magyar hő imája kell, hogy szálljon az Égek Urához, áldja meg katonáinkat s övezze dicsőséggel fegyvereinket.

— De áldozatvállalás és kötelességteljesítés kell, hogy legyen a feladata mindannyiunknak, akik itt hon vagyunk. Talán még nehezebb és még súlyosabb időköt élünk, mint eddig, amelyek csak újabb és újabb áldozatokat kívánnak tőlünk. Azonban meg vagyok róla győződve, hogy Bocskay vitézeinek fűző hazaszeretete ezeken a nehéz időkön is át fog segíteni bennünket, mert lobogó lánggal ég még lelkiünkben nagy fejedelmünk szelése és tanítása.

Az alispáni jelentés

Szilassy László főispán megnyitó beszédét általános helyesléssel fogadta a közgyűlés. Dr. Uzonyi Barna vármegyei főjegyző ismertette ezután Rásó István alispán időszakos jelentését az elmúlt három hónapról. Ebben fokozott mértékben hívta fel a megye közönségét a reá háruló nagy feladatok teljesítésére s megállapította, hogy a megye közönsége **mindenkor önfeláldozó**

magatartással segíti előre a teljes győzelmet. A vármegye közigazgatási, közellátási, közegészségügyi stb. állapotáról számolt be a következőkben a jelentés.

Vitéz Czeglédy Béla, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója szövegezte az alispáni jelentéshez. Hangsúlyozta, hogy a gazdaságközönség a most folyó háborúban szívesen hozza meg áldozatát a Hazáért, nemzetért. A következőkben a **mezőgazdasági termelés zavartalanosságának fontosságáról** beszélt és egyes közellátási kérdésekben interpellált.

Ludány Miklós felsőházi tag, mint a hajduböszörményi mezőgazdasági bizottság elnöke a **gazdaérdekek védelmében emelkedett szövegezte**. A felszólalásokra Szilassy László főispán és Rásó István alispán válaszolt. Megnyugtató válaszuk után a közgyűlés egyhangúan elfogadta az alispáni jelentést.

11.000 pengő a hajduböszörményi tüdőbeteg gondozó intézetnek

Dr. Szöör Zoltán aljegyző ismertette ezután Lossonczy István közellátási miniszter leiratát kinevezése alkalmából. A **közgyűlés bizalmáról, odaadó segítségéről és a közellátási ügyekben való támogatásáról** biztosította a minisztert s ezt felirattal hozzák Lossonczy István közellátási miniszter tudomására.

Ugyancsak Szöör Zoltán dr. aljegyző előterjesztésére egyszerűsített denkori segélyként 11.000 pengő hozzájárulást szavazott meg a közgyűlés a **Hajduböszörményben** létesítendő tüdőbeteg gondozó intézet létesítéséhez.

Dr. Uzonyi Barna főjegyző számolt be ezután a vármegyei harmados bekötőútak építési munkálatairól. A tervezett kiépítendő 49 kilométer hosszúságú kivevő bekötő útszakaszok építését 1944. év végéig kell elvégezni.

Kimondotta a közgyűlés, hogy a **Sepsiszentgyörgyön felállítandó Gábor Aron emlékmű létesítéséhez 500 pengőt utal ki.**

A vármegyei tisztviselők érdekében . . .

Magáévá tette a közgyűlés a **Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete** igazgató választmányának határozatát, s Vas, Fejér, meg Szatmár vármegye közönségének állásfoglalása mintájára felirattal kéri a **vármegyei tisztviselők státusz-szerűségének orvoslását**. Ugyanezért kívánatosnak tartják a közalkalmazottak hivatalos kiszállási alkalmával felszámítható kiküldetési illetmények felemelését.

Ugyancsak felirattal kéri a törvényhatóság a felszabadult területeken ideiglenes hatállyal kinevezett, de különben választás alá eső vármegyei és községi tisztviselők véglegesítését.

Támogatják Komárom város fel-

irát az OTBA szolgáltatások kiterjesztése tárgyában és Zala vármegye átiratát az OTI azon gyakorlatának megváltoztatására vonatkozóan, amelyet a tagok gyógyfürdő segélyre való elismerése tekintetében jelenleg követ.

Gondoskodás a hadigondozottakról

Dr. Uzonyi Barna főjegyző előterjesztésére felirattal kéri a törvényhatóság a régi és új világháború hadigondozottjai részére **életjáradék és eltartási segély-rendszer** létesítését. Az életjáradék havonta 80—200 pengő lenne, az eltartási segély pedig családtagnonként az életjáradék egyötöde, illetve kétötöde.

Szigorú intézkedést kérnek dr. Szöör Zoltán aljegyző indítványára a volt zsidó üzlethelyiségek igénybevétele ügyében. **Az eddigi tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy az iparendelvényektől megfosztott zsidók üzlethelyiségeik bérletét továbbra is fenntartják, hogy így keresetnyereséget ne juthasson azokhoz.**

Dr. Sándor Lajos aljegyző ismertette ezután az Akció Katolika mozgalmát, amely a káromkodók elleni rendszabályok megszigorítását célozza. A közgyűlés magáévá tette az előterjesztést.

A megüresedett két sorozó bizottsági elnökhelyettesi helyet töltötte be ezután a közgyűlés. Rásó István alispán javaslatára egyhangúan dr.

Soós Jánost és Kisfaludy Arpádöt választották meg.

Két körzeti tűzoltóságot állítanak fel Hajdu megyében

Dr. Szöör Zoltán aljegyző az alispán előterjesztését ismertette a hajduböszörményi nemibeteg gondozó intézet támogatásával kapcsolatban. Kimondotta a közgyűlés, hogy **évenként visszatérő hozzájárulás** képen 2.000 pengővel segíti a nagy fontosságú intézet működését.

A kártalanítást felülvizsgáló bizottságba választott ezután két tagot a közgyűlés. Egyhangúan dr. Hadházy Zsigmondot és vitéz dr. Nábrácsky Bélát választották meg a bizottságba.

Dr. Jóna Máttyás főjegyző két körzeti tűzoltóság felállításáról tett előterjesztést. Tekintettel arra, hogy minden községben nem létesíthetnek a jelenlegi gazdasági helyzet következtében tűzoltóságot, javasolja, hogy **Püspökkladány és Hajduböszörmény székelyhelyi létesítsenek egy-egy körzeti tűzoltóságot. A két körzeti tűzoltóság látja el majd a püspökkladányi, illetve hajduböszörményi járás tűzrendészeti teendőit.** Az előterjesztést egyhangú határozattal elfogadta a törvényhatósági bizottság.

Több, kisebb jelentőségű, személyi ügy tárgyalása után Szilassy László főispán 11 órakor zárta be Hajdu vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlését.

Mütermi és külső felvételek, színes amatőr nagytitások, fotokópiák legszebben készülnek
BURG JÓZSEF fotolaboratóriumában
Hangya-bérez, Piac-u. 40. Sürgős igazolványképek!

A termelők birtokában levő hüvelyesek bejelentése és zár alá vétele

A m. kir. Közellátásügyi Miniszter Urnak 110.600—1942. K. M. sz. rendelete szerint azok a termelők (termeltetők), akiknek birtokában bab, borsó, lenese, keserűsillagfűrtmag, mák, lóbab, hajdina, mák vagy cirokmag van, kötelesek babból, borsóból, leneséből, hajdinából és mákból a rendeletben megállapított háztartási szükségleten felüli készletüket, keserűsillagfűrtmagból, lóbabból és cirokmagból pedig egész készletüket a Magyar Hüvelyes és Olajosmagkivitel Egyesülethez (Budapest, V. Alkotmány-utca 27. szám) a rendeletben előírt mintának megfelelően bejelenteni.

Az a háztartási szükséglet, amely nem esik bejelentési kötelezettség alá, hüvelyesekből (bab, borsó és lenese együtt) és ezek hantolt, darált vagy őrölt termékeiből személyenként 50 kg, mákból személyenként 5 kg.

A rendelet hatálybalépésének napján meglévő készletek tekintetében a bejelentést a rendelet hatálybalépését követő nyolc nap alatt kell megtenni: a később megszerzett készleteket és az ezekben, valamint a rendelet hatálybalépésének napján meglévő készletekben bekövetkező minden változást havonként, a hónap 5. napjáig kell bejelenteni.

Ha a bejelentett készlet nem a bejelentő tulajdona, a tulajdonos ne-

vet a bejelentésben külön fel kell tüntetni.

A bejelentési kötelezettség alá eső készleteket a rendelet hatálybalépésének napjától, vagyis 1942. szeptember hó 30-tól kezdve zár alá helyeztetnek kell tekinteni és azokat felhasználni, illetőleg forgalombahozni csak a közellátásügyi miniszter rendelkezései szerint szabad.

A rendelet megszegése kihágást képez és az 5200—1942. M. E. sz. rendelet szerint büntetendő. **Polgármester.**

Földrengést éreztek tegnap hajnalban Budapesten

Az Országos Földrengési Obszervatórium készülékei kedden este 22 óra 55 perc 4 másodperccor, valamint szerdán reggel 4 óra 29 perc 50 másodperccor közeli földrengést jeleztek. A készülék legnagyobb kitérése az első rengés alkalmával egy milliméter, a másodiknál hat milliméter volt. A földmozgás Budapesten 3 percen át tartott.

Az Országos Földrengési Obszervatórium igazgatója, dr. Simon Béla a földrengésről a következőket mondotta:

— Remélhetőleg nincs szó nagyobbarányú földrengésről. Budapesten a második rengést néhányan érezték, de csak olyanok, akik a hajnali órákban fejt voltak. Eddig Nagykovács környékéről érkeztek jelentések arról, hogy ott észlelték a földrengést, így Kókán, Táplószőlőn, Táplószőlőn, Táplószőlőn, Pádon és Magdolnatelepen. Itt kis épületek is keletkeztek. A földrengés oka valószínűleg tektonikus eredetű.

Zongora, Tangóharmónika, Iskolahegedű, Rádió, Gramofon és mindenféle hangszeráru szükségletét
szaküzletben szerezze be. **Szendrő, Batthyányi-u. 22.**

Gramofonlemez nagy választékban kapható.

Használt és törött lemezt korlátlan mennyiségben vesznek, cserélek.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PÁRTIRODA: Arany Bika-szálló főemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvessznek minden kedden és csütörtökön délelőtt 10-12 óráig.

A MAGYAR ÉLET PÁRTJÁNAK TÁRSASKÖRE az Arany Bika-szálló főemeletén nyitva minden nap délelőtt 9-1 óráig és délután 3-9 óráig.

PÁRTNAP minden hétfőn délután 5-8 óráig.

HAJDÚ VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PÁRTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig panasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MEP titkárnak adhatók át.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Kossuth” Lux Arnold, Piac-utca 26. Telefon: 29-56. — „Magyar Korona” Káposztássy Géza, Kálvin-ter 15. Telefon: 16-06. — „Arany János” Bozók György Csapó-utca 66. Telefon: 11-78. „Hungária” Sz. Szabó Jenő Szoboszlói út 4-f. Telefon: 28-25.

Emlékezzünk

OKTOBER 1.

1917. Horváth Gyula budapesti 24. községi vadászszállójának egyik c. őrzője a 7. hadsereg rohamzászlóaljában volt a harctéren, mint rohamjáróparancsnok. E napon a Czernoviz-tól délkeletre fekvő Czardaki határmagaslaton volt állásban, amikor az oroszok meglepetésszerűen, erővel ellentámadást kezdtek ellenünk. Horváth rohamesapata élén kézilgránátokkal fogadta a támadókat s heves harcban meg is állította őket és ezzel a saját csapatok egy részét a hadifogságtól mentette meg. Ezt megelőzően a Woronienka-nál vívott harcban is kiváló magatartást tanúsított, ezért is mellányolva önfeláldozó hősiességét a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— A Német Tudományos Intézet vezetősége kéri a kezdő tanfolyamokra beiratkozott hallgatókat, hogy ma az órák időpontjában (6 és 7 órakor) jelenjenek meg az Intézetben. Beiratkozás ma délelőtt és délután lehetséges. Ferenc József-út 22., II. em. Telefon 13-27, vagy 25-03, vagy 13-27.

— **MINDEN NAP VEGYE MEG DÉLBE A TISZÁNTULI DELI HIRLAPOT.** Kérje minden trafikban és az újságosoknál.

— **Ingyenes olasz nyelvoktatás.** Az Olasz Kulturintézet október 19-én kezdi meg új ingyenes nyelvtanfolyamait, kezdők, haladók és tárgyalók részére. Tanítás heti két órában, este 5 és 8 között. Tandíj nincsen, beiratási díj felnőtteknek 10 P, diákoknak 5 P. Beiratkozni lehet október 15-ig minden nap az Olasz Kulturintézetben, Hatvan-utca 2., I. emelet, telefon 12-04. Felvilágosítást a titkár ad. Hivatalos órák délelőtt 11-1-ig, délután 5-7 óráig.

— **Felhívás.** Felkérjük a NMK népzenei szakosztály tagjait, hogy október 1-én 3 órakor a Vöröskereszt nappal kapcsolatban közgyűlésen okvetlenül jelenjenek meg. Az elnökség.

— **MÁV nyugdíjasok asztaltársasága szombatán** este 6 órakor tartja összejövetelét a Szárnyaskerékben.

— **Allandó balett tanítás** Jobbágy Ilonka balett iskolájában, Péterfia-utca 30. sz.

— **A túzoltok húzták ki nádasból egy tehenet.** Szerdán délután jelentették a debreceni túzoltóságnak, hogy a Sámsoni gyakorlóter megett a csordalegelőn a nádasba süllyedt egy tehen, amely az egyik környékbeli gazda tulajdonát képezte. A túzoltok munkához láttak és végül is sikerült a mentés: épségben kihúzták a nádasba süllyedt tehenet a gazda nagy öröme.

A Vöröskereszt bajtársi rádió szolgálata

SZERETETHULLÁMHOSSZ

Az elmúlt nap a következő honvédüzenet érkezett:

Debrecen: Végvári Lajos zászlós szerencsésen megérkezett s kéri hozzátartozóit, küldjenek számára téli meleg keztyűt. A kis Attilával

együtt valamennyiüket szeretettel üdvözli.

(Üzeneteink közlését folytatjuk! Adjon Isten szebb jövőt minden magyarnak.)

Október 12-én megkezdzi előadásait a Szociális Tanfolyam

Az egyetem jogi kara mellett az 1940. 23. alapján Szociális Tanfolyamot szervez a belügyminisztérium, annak négy féléves, képező erejű szaktagozatára október ötödikéig lehet felvételt folytatni.

A korlátozott számban történő felvételtől október nyolcadikáig történik intézkedés.

Beiratkozási napok október kilencedike, tizedike és tizenkettedikének délelőtti.

Előadások tartásának ideje (csütörtök kivételével) a hét minden napján délutáni háromtól nyolc óráig.

A tanfolyamra csak a tanév első felével

történhetik felvétel.

Felvételt folytatódhatnak (férfiak és nők) bármely kari egyetemi és gazdasági főiskolai rendes hallgatók és akik középiskolai érettségivel (ezzel egyenértékű más végzettséggel) bírnak s tisztai orvosi bizonyítvánnyal szociális munkára való testi-élki alkalmasságukat tanúsíthatják.

A nem rendes egyetemi (főiskolai) hallgatók esetleg kötelezést fognak, hogy egyetemi rendkívüli hallgatóknak iratkozzanak.

A kimerítő kari hirdetés az egyetemen megtekinthető, a még tárgyalás alatt levő rendelkezések a felvételi értesítéssel együtt közölnétek majd.

— **Felborult a dohányzállító kocsi.** Súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt szerdán Debrecenben, a Hadházi-úton. Illés István 26 éves nyirmeggyesi lakos kocsi dohánnyal szállított be Debrecenbe. A Hadházi-úton tengelytörés érte a kocsit, amely felborult. Illés lezuhant a kocsirol és oly szerencsétlenül esett, hogy bordatörést szenvedett. A közelben járókelők észrevették a balesetet, azonnal értesítették a mentőket, akik a klinikai telepre szállították Illés Istvánt. Ápolás alá vették, állapota eléggé súlyos. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

— **Leesett a kerékpárról.** Makai Lajos cipész, debreceni, Meszena-utca 5. szám alatti lakos szerdán leesett a kerékpárjáról, kulcsesontörést szenvedett. Állapota nem súlyos.

— **Miskolcon bevezetik a koradélutáni zárót.** Miskolcon az anyaggyártás tekintetével a polgármester rendelkezése értelmében a nyílt árusítási üzletek bevezetik a koradélutáni zárót. Eszerint október 5-től délután 5. november 1-től pedig délután 4 óra lesz az üzletek zárójára.

— **Halálugrás az egri várból.** Kedden dében megrázó tragédia játszódott le az egri vár harangbástyáján. Horváth Ernő főpincér, aki legutóbb a Kéményseprő vendéglőben volt alkalmazásban, a harang mellől a ebiső várba vezető útra vette magát. A halálugrást a járókelők vették észre s azonnal értesítették a mentőket. A mentők meg is jelentek azonnal a helyszínen, de mielőtt a kórházba szállították volna, a szerencsétlen főpincér meghalt. Tettét valószínűleg magánéletének nehéz körülményei miatt követte el.

— **Rácz Imre és cigányzenekara a Gambrinusban.** A közismert és neves cigányprimás, Rácz Imre és zenekara máttól, október elsejétől kezdve a Gambrinus étteremben fogja szórakoztatni a közönséget. A kitűnő cigányzenész és zenekara ugyanis most érkezett haza Debrecenbe Borszékfűrdőről, ahol három hónapon át nagy siker mellett játszott a fürdő és nyaraló közönségnek a legszebb magyar nótákat.

— **Gyomorsavtúltengés és gyomorfekély** ellen csak **Kalciszil-t** (ezelőtt Hajduin) használjon. Hatása biztos, íze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti „Sztan Kay” gyógyszerár Debrecen Szent Anna utca 64.

— **Meghirdették az OTI hajdúszoboszlói gyógyháza a tervpályázat.** Mint ismeretes, az Országos Társadalombiztosító Intézet Hajdúszoboszlón a Bánom-kertvárosi gyógyfürdő út mentén nagyobb felületű vásárokat, amelyen százéves kórházat akar felépíteni. A nagyarányú építkezés munkálatai a háborús viszonyok mellett is megindították. Az OTI igazgatósága most már meghirdette a nyilvános névelálas tervpályázatot a százéves hajdúszoboszlói OTI kórházra. A tervpályázat országos s a terveket november 17-én déli 12 óráig kell az OTI-hoz beküldeni. A pályázaton három — egyenként 1700 pengős — első díjat tűztek ki és hat darab tervet pedig egyenként 550 pengőjével megvásárolnak. Ha a tervpályázat megfelelő eredménnyel jár, akkor tavasszal már megkezdik a hajdúszoboszlói OTI-kórház építését is.

Népművelési előadássorozat a nyilastelepi egyházzésben

A nyilastelepi református egyházzés, mint minden évben az idén is széles keretek között mozgó népművelési előadássorozatot rendez hívei részére. Több mint félszáz ismertető szerepel az egyházzés évi munkatervében közismert előadókkal s ez a sorozat az egyházi élet problémái mellett felöleli a tudomány, irodalom és művészet egyes ágait is.

Az első ilyen ismertető vetített-képes előadást **Mezey Béla**, az egyházzés lelkipásztora tartja vasárnap délután 6 órai kezdettel a gyülekezeti házban „Mátvás király és kora” címmel.

— **Debrecen sz. kir. város zenekolájában** a pótbéiratások október 1-én kezdődnek. Beiratkozni lehet az összes fő-és mellékintézményekre. Hivatalos órák naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig. Var-utca 1. sz. (Telefon: 23-96.) Bővebb felvilágosítás nyerhető a zenekola titkári hivatalában a hivatalos órák alatt.

— **A Bélyegtudakozó központ** október 14-ig **Oszi Lakberendezési** Vásár felírású kétféle rajzú, valamint Gyümölcskiállítás felírású gyümölcsrajzos bélyegzőt használ.

— **Uj tanfolyam kezdődik** október 1-én a Simai gyorsíró-, gépiró- és szépiróiskolájában, Piac-u. 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tan. ker. kir. főig. eng. szám: 1359/1941-42.

— **Ismét a bíróság elé került három szacharinárus.** Dr. Nyerges Miklós törvénytörő jövedéki bíró a múlt nap ismét több szacharinárus ügyében hozott méltó ítéletet. Így Lakatos Lajosnál debreceni tiltott édesítőárut 14 napi elzárásra és 422 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert a vádlott a Dégenfeld-terén édesítőt árult. Hasonló bűncselekmény miatt Fehér Sándorné ismert szacharinárust 7 napi elzárásra és 12 pengő pénzbüntetésre, özv. Barabcs Mihálynét pedig ugyancsak 7 napi elzárásra és 70 pengő pénzbüntetésre ítélte. — Ifj. Szöllősi Lajos gazdasági cseléd viszont azért került a jövedéki bíróság elé, mert 15 kilógramnyi új terméssé, adózatlan leveles dohánnyal akart eladni, azonban ebben a szándékában az ellenőrök megakadályozták. A jövedéki bíróság ezért Szöllősit 314 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— **Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrei Olga** gyorsíró, gépiróiskolában október 1-én új tanfolyam kezdődik. (Eng. 6475.) Bathány-u. 1. Vidékieknek vasútkedvezmény.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

— **Hirdetés.** Értetem a város érdekelte közönséget, hogy a város tulajdonát képező Nagycsere erdőben kb. 2000 kéve gyékény és kaka termellett ki, ami a nagycserei erdőhivatal közelében van tárolva. Fenti gyékény és kákamentés értékesítésére a városi gazdasági és erdészeti ügyosztálynál (városháza főemelet) október 1-én d. e. 9 órára nyilvános árverést tűztem ki. Felkérem az érdeklődőket, hogy amennyiben gyékényt vagy kákát szándékoznak vásárolni, úgy a fenti helyen és időben megtartandó árverésen megjelenni szíveskedjenek. Polgármester.

— **Szalmát vesz a város.** Debrecen sz. kir. város gazdasági ügyosztálya nagyobb mennyiségű őszi és tavaszi szalmát keres megvételre. Felkérem azon termelőket, kiknek eladó szalmakészletük van, hogy szíveskedjenek azt a gazdasági ügyosztályban (városháza f. e. 14. szoba) naponként 12 és 2 óra között megvételre felajánlani. Gazdasági tanácsnok.

Tüzérségi állás az egyiptomi fronton

Gyászrovat

BARTALIS ÁRPAD TEMETÉSE

Impozáns nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra szerdán délután **Lófi eszékony Bartalis Árpád** okleveles tanácsost, számos hadi kitüntetés tulajdonosát. A Köztemető disztraválózó termék teljesség megőrzésére a nagy gyászközönség. A Függetlenségi Kör tisztikara zászló alatt vonult ki a temetésre. A pálmák és babérok között felállított ravatalt a jöbarátok és tisztelők serege vette körül. A besztertelést **dr. Bánáss László** prépost, kanonok végezte fényes papi segédlettel. A besztertelés után megindult a gyászmenet a sírhoz. A sírnál újabb besztertelés után **Schaff János** tanácsos lépett a koporsóhoz és emelkedett szellemi búcsúbeszédében vett örök búcsút **Bartalis Árpádtól**, azután **Dézsny Ferenc**, a Függetlenségi Kör ügyvezető elnöke a Kör nevében mondott búcsúbeszédet. A búcsúbeszéd elhangzása után a sírba bocsátották a koporsót és a dalárda gyászdalai mellett elföldeltek. A temetést a **Gebauer** temetkezési vállalat rendezte nagy gyászpompával és körültekintéssel.

Dr. Németh István pénzügyi fogalmazót szerdán délután fél 4 órakor temették a Köztemető disztraválózó járó nagy részvét mellett. A temetésen az Egyesült Ker. Nemzeti Liga Debreceni Osztálya nevében **dr. vitéz Tóth János** ügyvezető elnök vett búcsút az elhunytól, aki a Liga Debreceni Osztályának hosszú éveken át titkára volt.

Menyhárt Margit világiatási vállalat tisztviselője temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatálózó termék, a református egyház szertartása szerint. Lakás: Borz-utca 5. Temetést a **Gebauer** temetkezési vállalat rendezi.

Papp Ferenc tartalékos számvéző őrmester 45 éves korában Kassán elhunyt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a Köztemető ravatálózó termék, a református egyház szertartása szerint. Lakás: Miklósi-utca 41. Temetést a **Gebauer** temetkezési vállalat rendezi.

Kozma Lajos életének 18-ik évében elhunyt. Temetése ma délelőtt fél 12 órakor lesz a Köztemető. IV. ik ravatálózó termék, a református egyház szertartása szerint. Lakás: Püspökkladány. Temetést **Fehértöl és Takács** vállalat rendezi.

Özv. Molnár István szül. Szabó Sára földbirtokosné élete 76-ik. özvegyiségének 17-ik évében. 1 hónapi súlyos szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután fél négy órakor lesz a Köztemető disztraválózó termék, a református egyház szertartása szerint tartandó ima után. Lakás: Péterfia-utca 35. sz. Nagy kiterjedésű előkelő rokonsága gyászolja. A temetést **Osorka** „Kezvelet temetkezési vállalat, Dégenfeld-ter 2. szám, rendezi.

Özv. Miskolczy Sándorné, Antal Zsuzsanna 71 éves korában elhunyt. Temetése ma délután fél 3 órakor lesz a Köztemető. IV. ik ravatálózó termék. Lakás: K. Tóth-utca 22. Temetést **Bartha** vállalat végzi.

A tábla is felmentette Kiss Ferencet. Budapestről jelentik: **Patkós György** a belvárosi színház volt igazgatója annak idején sajtópert indított **Kiss Ferenc** színművész ellen két sajtónyilatkozat miatt. Első fokán a törvényszék felmentette **Kiss Ferencet**. Fellebbezés folytán a budapesti ítélőtábla most foglalkozott az ügyvel és helybenhagyta az első fokú ítéletet. A bíróság kötelezte **Patkós Györgyöt** száz pengő újabb perköltség megfizetésére.

A nemesített gazdasági magvak felára. A közellátási miniszter a nemesített és csak fajtamegjelöléssel forgalomba hozható gazdasági magvak felárát megállapította. A közönséges gazdasági vetőmagvaknak a felára előre megállapításra nem kerülhet a felár megállapítását.

A sütőszakosztály a tűzifaellátás biztosításáért

Számos péket és fűszerest kizártak a liszt-ellátásból, mert előre kiadták a kenyéret

Népes és fontos ülést tartott tegnap délután hat órakor **Galamb Ferenc** elnökletével a sütőszakosztály. **Galamb Ferenc** elnök a megjelentek üdvözlése után felhívta a sütőmesterek figyelmét arra, hogy tanácsaikat engedjék el a hétfői kirándulásokra, amelyeket az OTI rendez. Majd ismertette a beérkezett átiratokat és újabb rendeleteket. E szerint a közellátásügyi miniszter a bérsütés díját Debrecenben kilónként 8 fillérben állapította meg.

A süteményt a sütők három és fél dekagram súlyban kötelesek kiszolgáltatni az új rendelkezés szerint. A sütők kérték a kenyér árának felemelését, a közellátásügyi miniszter azonban közölte, hogy a kenyér árát módosítani nem kívánja. Majd **lfj. Schneider** István jegyző beszámolt arról, hogy szigorú ellenőrzést tartottak a pékeknel és fűszereseknél s ennek eredményeképpen számos péket és fűszerest kizártak a liszt, —illetve közellátásból, mert előre kiszolgáltatták a kenyéret.

Miután **Galamb Ferenc** elnöknek más hivatalos ügy miatt el kellett távoznia, **Fésüs Gyula** alelnök vezette az ülést. Hosszas és beható vita indult meg a sütőmesterek tűzifaellátásának biztosítása körül. Ennek érdekében beadványt intéztek **Szilassy László** főispánhoz, aki nagy jóindulattal tanúsít a pékek ügyei iránt. A városnak már rendelkezésre áll bizonyos famennyiség a Fancsikán, amit a polgármester át is adna, azonban a befűtározás körül vannak nehézségek. Ennek megoldása tehát most már a leg-sürgősebb feladat s remélhető, hogy ez is sikerülni fog.

Az Ipartestületek Országos Központja — az IPOK — adatokat gyűjt arra vonatkozólag, hogy az iparosság milyen mértékben vett részt a katonaság féli ruhanyomul való ellátás végett megindított akcióban. A szakosztály is összeállította az erre vonatkozó kimutatást, amely tanúsítja, hogy a debreceni sütőmesterek a hazafias kötelességüknek most is és itt is eleget tettek.

Dr. Walter Löbner professzor előadása a Német Tudományos Intézetben

A lipcsei Technikai Főiskola prorektora, **dr. Walter Löbner** tegnap Debrecenbe érkezett, hogy ma este 8 órakor megtartsa előadását a Német Tudományos Intézetben. **Löbner** professzor, aki a gazdaságpedagógia nyilvános rendes tanára „Utóénevelési kérdések gazdasági pályakön” címmel azokról a törekvésekről beszél, amelyek lehetővé tették Németországban, hogy mindenki megtalálja a neki leginkább megfelelő helyet a gazdasági és ipari életben.

Kereskedelmi Kamara meghívására tart előadást. Ilyen alkalommal látogatta meg először Debrecen is, mégpedig ez év tavaszán, amikor előadása előtt látogatást tett Debrecen város polgármesterénél és megtekintette a város nevezetességeit. **Löbner** professzor első előadása alkalmával igen megszerette Debrecen, ezzel magyarázható, hogy ismét felkeresi városunkat előadó körútja során. Előadása iránt Debrecen művelt közönsége részéről nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Hogyan kell bejelenteni Debrecenben a burgonyakészletet?

Egy fogyasztó legfeljebb egy mázsa burgonyát vásárolhat

Dr. Kölesy Sándor polgármester a burgonya forgalmát illetően a következő hírdetményt tette közzé az idevonatkozó miniszteri rendelet alapján:

A debreceni határban termelő köteles az 1942. évi burgonya terméséből a burgonyával bevett terület minden kataszteri holdja után 12 mázsa étkezési minőségű válogatott burgonyát a hatóság által megállapított áron a Belföldi Burgonya Kereskedelmi Egyesülethez (továbbiakban: Egyesülés) beszoigaltatni. Ha a burgonyával bevett terület nagysága egész holdakon felül négyszögletű is áll, minden teljes 100 négyszöglet után annyi burgonyát kell beszoigaltatni, amennyi az 1 kataszteri holdra eső mennyiségből arányosan 100 négyszögletre jut.

Ha a termelő étkezési és ipari burgonyafajtát is termel, a beszoigaltatási kötelezettségnek elsősorban az étkezési burgonya fajtából kell eleget tenni. Ha a termelő csak ipari burgonya fajtát termel, a fentebbi megállapított mennyiségből 33 százalékot több burgonyát kell beszoigaltatni.

A beszoigaltatási kötelezettség idejét és módját később fogjuk közölni. Az a termelő, aki burgonyavetés területét részént műveltette a részeknek járó burgonyamennyiségből visszatartott annyi, amennyi abból az állás beszoigaltandó mennyiségre ártó rész esik. A többi köteles hatósági áron készpénzben kifizetni.

A közellátásügyi miniszter részben vagy egészben felmentést adhat azoknak a termelőeknek, akik korai új burgonyát termeltek, szeszgyárral rendelkeznek, a közellátásügyi miniszter engedélyével kötött szerződés alapján burgonyát termeltek, vagy kiskereskedőnek adja el. Egy-egy fogyasztónak legfeljebb 1 métermáza burgonyát lehet eladni.

Burgonyát az ország területén csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani. A termelő budapesti házlatása szükségletének ellátására szolgáló saját terményű burgonyájának szállításához, három mázsát meg nem haladó mennyiségben, az Egyesülés a szállítási igazolványt díjmentesen állítja ki. A termelő

lításnak sem tesz eleget, karhatalom igénybevitelével intézkednek.

Mindazok, akik az 1942. évben fél kataszteri holdnál nagyobb területen termelnek burgonyát és gabonátaport váltottak ki, kötelesek a burgonyával bevett terület nagyságát 1942. évi október 15-ig a Termelők Irodájának bejelenteni. A bejelentési kötelezettség azt terheli, aki a burgonyával bevett területen tényleg gazdálkodik.

Ipari célokra, kivéve a szeszt és keményítő gyártást, csak a közellátásügyi miniszter előzetes engedélye alapján szabad burgonyát feldolgozni.

A termelő a beszoigaltatandó mennyiségben felül burgonyáját a rendelet hatálya lépésétől kezdve háztartási és gazdasági szükségletére felhasználhatja.

Vásárlási engedélyt étkezési és takarmányozási célra szolgáló burgonyára a közellátási kormánybiztos rendelkezései alapján Debrecenben a Termelők Irodája ad ki. A vásárlási engedély csak 30 km körzetbe való vásárlásra és csak tengerlyen való szállításra jogosít.

Ipari célra vásárlási engedélyt csak az m. kir. Közellátási Hivatal adhat. A termelőnek vásárlási engedélyre csak abból a burgonyájából szabad eladnia, amely nem esik beszoigaltatási kötelezettség alá. A vásárlási engedély kiállításától számlva 30 napig érvényes. Az engedélyes köteles 30 nap eltelté után következő 3 nap alatt a vásárlási engedélyt visszazolgáltatni a kiállító hatóságnak.

A fenti rendelkezések nem terjednek ki arra a burgonyára, amelyet a termelő a közönségi előjáróság (polgármester) által kiállított engedély alapján saját terméséből 30 km körzetben belül tengerlyen piacra visz és azt közvetlenül a fogyasztónak vagy kiskereskedőnek adja el. Egy-egy fogyasztónak legfeljebb 1 métermáza burgonyát lehet eladni.

Burgonyát az ország területén csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani. A termelő budapesti házlatása szükségletének ellátására szolgáló saját terményű burgonyájának szállításához, három mázsát meg nem haladó mennyiségben, az Egyesülés a szállítási igazolványt díjmentesen állítja ki. A termelő

vidéken fekvő háztartásának szükségletére szolgáló saját termésű burgonyájának szállításához, 3 mázsát meg nem haladó mennyiségben, továbbá a gazdasági esetledek, vagy más gazdasági alkalmatlanságok miatt a burgonyájának, valamint 30 km körzetben túli vásárlási engedély alapján vásárolt burgonyának szállításához a háztartás helyére illetékes közellátási kormánybiztos, vagy az általa kijelölt hatóság adhat ki szállítási igazolványt.

A rendelet megszövegeése kthgásti képez.

SPORT

MIL LESZ A MÁSODIK B. TÖREKVES MÉRKŐZÉSEN?

Vasárnap ismét a B. Törökves ellen játszik a DVSC Békéscsabán Magyar Kupára mérkőzést. A műsor azért változott ismét vissza, mert a szövetség úgy találta, hogy az október 11-i forduló előrehozása nem történt idejében, tehát a kisebb NB II és NB III csapatoknak már nem tudnának esélyes mérkőzések helyére vasúti jegyet szerezni, tehát úgy történt az újabb döntés, hogy október 14-re a november 1-i fordulót hozzák előre — de csak az NB csapatok számára. Az NB II csapatok közül pedig a Magyar Kupára kisorsoltak kötelesek, lejátszani Magyar Kupa mérkőzésüket, így a DVSC is az eredeti sorsolás szerint a B. Törökves ellen játszik.

Szerdán kétkapus edzést tartott a DVSC, az ellenfél szokás szerint a második csapat volt. A játékosok jól mozogtak és a második csapatot, amelyben játszott Berecz 4:1 arányban győzték le. A gólokat Szilágyi (2), Szabó és Tisza, illetve Berecz lökték. A vasárnapi összeállítás nagy gondot okoz a vezetőségnek, mert B. Nagytól a B. Törökves elleni mérkőzésen kiállították és egyelőre még nincs hír róla, hogy eltűnt-e. Ha B. Nagy nem játszhat, akkor két terv van. Egyik szerint helyére Mester menne hátára, Mester helyére Zilahy, Zilahy helyére Tisza, Tisza helyére? szóval az egész csapatot felforgatná. A másik elgondolás lényegesen egyszerűbb és gyakorlatibb gondolkodású. B. Nagy helyén ugyanis Pásti játszana. A csatársor még — sőt! —

Az előrehozott fordulónak két kiemelkedő mérkőzése van, a Nagyvárad—Ujvidék, az első és a harmadik küzdelme, a másik pedig a DIMAVAG—Ujpest. A többi elég szűrke. Csepel—Törökves, Vasas—SBTC, Gamma—Kispest, Haladás—Elektrómos, Szolnok—Kolozsvar, Ferencváros—Szeged. Ez utóbbit Gorondi Imre, a kitűnő debreceni játékosvezető vezeli, akik az idén már ez a második NB mérkőzése.

ATLETIKA

HARMINC CSAPAT NEVEZETT A KEGYELETI VÁLTÓRA

A Magyar Atlétikai Szövetség keleti kerülete Debrecenben október 6-án délelőtt a háborúban hősi halált halt névtelen hősök és az aradi 13 vértanú emlékére a városon keresztül kegyeleti váltó futóversenyt rendez. A versenyen tíz csapatokkal szerepelnek a sportegyesületek, katonák és közrendészeti szervek, középiskolák, levéltársulatok és egyéb alakulatok.

Az indulási hely a pályaudvari postáépület, a cél pedig a nagyváradi 39-es emlékmű. A nevezési zárlat szerdán volt, harminc csapat nevezése futott be, az tehát háromszáz versenyzőt jelent, mert mindegyik csapatnak tíz tagja van.

A befutás után a csapatok tagjai megkoszorúzzák a hősök emlékművét, majd rövid ünnepély zajlik le, melyen a városi és megyei hatóságok képviselői is jelen lesznek. Az ünnepi beszédet **Bátori József** piarista gimnáziumi igazgató mondja.

A svéd atléták elragadtatóan nyilatkoztak a magyarországi vendéglátásról és a közönség szakértelméről. Hagg is ezek között az elégedettek között volt, aki egyébként kijelentette, hogy a pálya nagyon alkalmas lett volna világesélyes futársára, de a nagy meleg miatt nem érzett kedvet hozzá. Kár, hogy mégsem gondolta meg magát Hagg, hiszen ha nem félt volna azon az 1500-as világesélyen javítani, de neki nem is nagy probléma.

A kerületi ifjusági ötküzdelmek eredményében egy kis levedés esüszött be. A verseny folyamán ugyanis a nagy sietésben két versenyző eredményét nem jól adták össze, így a sorrendben a harmadik helyre Mayer DEAC, a negyedik helyre Kállay DVSC került. A helyes sorrend ezzel szemben 3. Kállay DVSC 1427 pont, 4. Mayer DEAC 1408 pont.

Ugyancsak a kerületi tízpróba bajnokságban fennálló bizonytalanságot orszátljuk el, amikor közöljük, hogy a verseny győztesének, **Berta Tibornak** nevezése érvényes. A verseny folyamán

kétségek támadtak, mert Berta nevezése nem érkezett be a kellő időben. Czuna Ferenc kerületi vezető pedig, aki ebben az ügyben dönteni illetékes, nem volt Debrecenben. Czuna Ferenc most közölte velünk, hogy Berta utólagos nevezését elfogadta. Nagy örömmel üdvözljük ezt a döntést, mint olyat, ami a tiszta sport-szerűséget tartja szem előtt.

Az idény utolsó kerületi versenye 10. és 11-én lesz a DVSC rendezésében, a kerületi váltó és csapatbajnokság. Nevelési határidő október 5. hétfő.

A DEAC atletikai bajnoki versenye, egyetemi újonc és főiskolai jelvénytulajdonosok között szombaton délután fél 4 órai kezdettel lesz megtartva az egyetemi sporttelepen a következő számokkal: Ifjúsági és felnőtt férfi számok: 100, 400, 1500 és 5000 méteres síkfutás, magas- és távolugrás, súlylökés, diszkoszvetés és gerelyhajítás. Női számok: 60 m-es síkfutás, 80 m-es gátfutás, magas- és távolugrás, súlylökés, diszkoszvetés és gerelyhajítás. Díjazásul különböző érmek és a MEFSOK arany, ezüst, bronz és vas jelvénye szolgál. E verseny egyben válogató verseny a Budapesti megtartandó országos és vidéki főiskolai csapatbajnoki versenyre, ahova minden számban a hat legjobb versenyzőt viszi fel az egyesület.

ÖKÖLVIVÁS

Téves volt az a hír, amit a szolnoki ökölvívó versenyről kiadtak. A hír szerint ugyanis Darai pontozásos versenget szenvedett Tormától. A versenyt azonban nem vették végig, mert bár Darai az első két menetben fölényben volt, olyan súlyos szemsérülést szenvedett, hogy a harmadik menetet kénytelen volt feladni.

MOZI

NAGY DOLOG A SZERELEM. (Német bohózat a Hungáriában.) Két művész rájött a közös titkára, aki pompás segítőfarsa és enyhén szigorú bírálója mindkettőnek. Nagyon „meggondolja”, mielőtt feleségül menne valamelyikhez. A két vetélytárs küzdelme szolgáltatja a humor, de ez ritkán felel meg a bohózat követelményeinek, úgyhogy a darabot legfeljebb egészen könnyű fajsúlyú meseje alapján mondhatjuk bohózatnak. A főhős hol ide, hol oda húz, míg végül az író lesz — mint előre sejtteni lehet. Kellemesen hat a darabban az alakok életszerűsége, Luise Ulrich és Viktor Staal mellett egyenrangú szerep jut Johannes Heestersnek, aki egy olasz enekest alakít. Hangban, játékban egyaránt kitűnő. — Jó kísérőműsor előzi meg a filmet.

CAFÉ MOSZKVA. (Vígjáték.) Háborús történet, lebilincselően izgalmas részletekkel, nagyvonalú művészi kiállításban. A magyar filmek legjavából való. Van mondanivalója és történelmi levegője. A szereplőgárda élén Tökés Anna, Csontos és Kiss Ferenc alakításai emelkednek ki, a film előtt világhírű látunk.

KOVÁCS GYÖRGY: ARANYMEZŐ

A fiatalon feltűnt kiváló erdélyi regényírónak monumentális regénye az anyaira népszerű és modern magyar irodalmat nagy értékkel gazdagító erdélyi regényirodalmunkat teljesen új oldaláról mutatja be.

Kovács György regénye mind a mese-szöveg, mind pedig az emberábrázolás terén új utakon halad. Egy világtól elzárta székely falu élete és álmódja, nagyot akaró hősnék küzdelme sorsa: ez a tárgya Kovács György regényének. Mindazok az izgalmas események azonban, amelyek ebben a székely faluban történnek, összefüggenek a lelkek mai nagy válságával, az emberi érzések és szenvedélyek átalakulásával. A mai falunak, a mai nép életének új erőt, új törvényeit, új szenvedélyeit vannak. Kovács György regényének lapjain a mai Erdély s a mai falu élete elevenedik meg, gazdag színpompás változatosságával, gondjaival és erőfeszítéseivel, élni akarásával és vágyaival.

Kovács György, az erdélyi nemzedék egyik legerőteljesebb és legerőteljesebb tagja sohasem indul sémák és sablonok szerint, hanem mindig a maga új s eredeti útjain tör előre.

Erdélyi irodalmunkat ez a regény maradandó értékkel gyarapította. A vaskos 481 oldalnyi kötet a BETA díszes kiadásában jelen meg.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Imre** **Bényovszky Pál**

Kiadja: **Aiföldi Sajtóvállalat Kft.**
Felelős kiadó: **Valogh István.**

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Csütörtök: **Madarasz.** Klasszikus operettfelújítás. B-bérlét.

Péntek: **Madarasz.** C-bérlét.

Szombat délután: **Pacsirta.** FTLéres helyárok.

Szombat este: **Csipekajarc.**

Vasárnap délután: **Csipekajarc.** Bérlét-szünet.

Vasárnap este: **Madarasz.** Bérlétszünet.

Vallom: Fialat színészek és színésznők legkitűnőbb iskolája a vidék — mondja Kollár Livia

Szavamra, ha nem ismerném s valahol után találkoznék vele, azt gondolnám, valami erettségű felé közeledő, enni valóan szép bakfi, s még álmomban sem gondolnék arra, hogy éppen a szuffiták és rivaldák egyik szív-büvölőjével, Primadonna Onagyságával allok szemben.

Édes kis selvempapírba kívánczó cukorba ez a Kollár Livia, a Fővárosi Operettszínház exkaválója, e pillanatban Debrecen üdvöskéje. Annyi bizonyos, a jó debreceniek alaposan beleszerettek ebbe a szerény pesti lányba.

Mikor meglátogatom új otthonában, egy magányos úriasszony házában, Matyó (ahogy első szerepe után elnevezték) éppen ebédutáni cserepézzsel van elfoglalva. Szólóval kínál s maga is szeméznit kezd. Közömbös dolgokról beszélgetünk jódarabig. Egyszerre felkiált:

— Nézzé katicabogár!

S még némi babonával hozzátesszi:

— Közelesen férjhez megyek.

(Naiv kislány. Az ember azt gondolja, titokban mesebeli lovagoktól álmodik.) Nem tudok mit felelni s más témába csapok át.

— Hogy érzi magát ebben az unalmas milióban?

— Az embernél — mondja — egyedül fontos, hogy könnyen tudjon beilleszkedni környezetébe. S akkor már minden rendben is van. En elcsorban pesti vagyok, de azt hiszem, fiatal színésznők és színeszek legkitűnőbb iskolája a vidék, mely több játéklehetőséggel, sokoldalúbbá teszi, problémáival pedig edzettebb és érettebb látkörűvé teszi a művészt.

— Mondjon valamit sikereiről.

Neveket, darabokat említ, kritikákat és kritikásokat. Leveleket olvas, melyeket édesanyja írt s egyik legtekinetélyesebb olasz filmvállalat, az ATA gyár, mely szerződéssel kapcsolatban tárgyal vele.

— Apropos: mi van tervezett olasz útjával?

— Azt hiszem rettenetes peches vagyok. Az ATA néhány hónappal ezelőtti lekötött egyik produkciója, a „Primadonna” főszerepe eljatszására, Partnerem Jávora Pali lett volna. Közben a vizum körül egy kis malőr támadt: csak annyi, hogy mindaddig sem kaptam meg. Az olaszok, úgy hallom, nagyon kedvesek és elragadóan vendégszeretők, de ebben a tekintetben túlságosan kényelmeselek. A gyár közben nem várhatott s a filmet már forgatják — mással. Amellett, hogy le kellett mondanom a várható erkölcsi sikerről, **kerék 22 ezer pengőfől estem el.** Egvedül a próbafelvételi szerződésem maradt meg, de ha megkapom a papírokat, azt hiszem közelesen útnak indulok Itália felé...

(b. t.)

Közgazdaság

BUDAPESTI TERMENYTOZSDE

Az üzletellen gabonaföldesze magpiacán 150 mázsa búkköny és más magyakkól néhány métermáza tételek keltek el.

Kötések: Lőheremag 15 mázsa 90 százalék 230, 25 mázsa 90 százalék 230, ab feladóállomás. Tavasz búkköny 100 mázsa 40, ab feladóállomás. Szőszös búkköny 50 mázsa 115, ab feladóállomás.

Debreceni takarmányárak: csövestengeri 13.40, lucerna 11, széna 6.66—7.90, búzaszalma 4.20, rozsszalma 4.20, árpaszalma 4.60, cukorrépa 10.50—13, takarmányrépa 7—7.50, tők fehér 11—12, vörös 4—6 P.

Levelzés

Kérdéses ügyben csak személyesen tárgyalok. István 48. 1358

Nyomozó iroda

Janosi magánnyomozó, bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78. 8

Gálcsy legrégebb magánnyomozó megfigyelés, nyomozásai díszkrettek, eredményesek, Zöldfa-u 3 T.: 28-72. 221

Háztartási alkalmazott

Bejáró minden főzőnő tiszta, rendszeres kéttagú családhoz 1-re felvétetik. Svetits bérház, III. udvar 1/10. 1299

Főzni is tudó minden jó bizonyítvánnyal Csapó-utca 51. sz. a. V. ajtonál jelentkeztek. 1351

Bejárónő a délelőtti órákra jelentkezzen Kossuth-utca 69. I. ajtó. 7—9. 1357

Bejárónőt keres azonnali belépésre Ráczné. Ferenc József-út 38. 1353

Betöltendő állás nőknek

Kéttagú családhoz főző-mindenek október 1-re felvétetik. Pesti-utca 65. 1219

4 polgárit végzett ügyes varrólanít felveszek. Kulcsár katonai cikke. Ref. püspöki palota. 1347

Irodába takarítónőt 1-1/2 felveszek. Hunyadi-u. 24. I. em. 1360

Jó fizetéssel mindenek szobaleányt felveszek. Csak szorgalmas, megbízható leányok jelentkezzenek. Jelentkezés délután 5 és 7 óra között. Domokos Lajos-u. 28. 1314

Több évi gyakorlattal rendelkező szakácsnőt a 6. sz. helyőrségi kórház felvesz. Jelentkezés bizonyítványokkal naponta 8 órától 12-ig a fenti kórház gazdasági hivatalában 1361

4 polgárit végzett kiszolgáló nő felveszek. Kulcsár, katonai cikke. Püspöki palota. 1359

Betöltendő állás férfiaknak

Önállóan dolgozó lakatos segédt azonnalra alkalmaz. Horváth Ferenc műszaki üzeme — Domb-u. 20. 1205

HETI 18 PENGO fizetést adunk 4 óras könnyű munkáért. Erdeklődni lehet naponta 5—6 óráig a kiadóhivatalban. Megbízható, agilis idősebb egyszerű férfiak és nők biztos megélhetéshez jutnak. Szegénységi és erkölcsi bizonyítványval rendelkezők előnyben részesülnek.

Asztalos tanulót felveszek Vasadi, Széchenyi-utca 8. 1346

Köcsis megbízható, bennköszös azonnalra felvétetik, Monti ezredes-u. 3. Gönczy. 1362

Megbízható fiatal ember jó bizonyítvánnyal. kéreppárral felvétetik. Cim-Törös Lajos lakatos mesternél Kut-u. 60. 1161

Bútorozott szoba

Kiadó különbejaratú utcai bútorozott szoba azonnalra, Szent Anna u. 42. 1356

Kereslet

Filmes fényképezőgépet minden méreletben veszek. Berzéki, Piac-utca 38. 17

Törtaranyat, ezüstöt, briliánt magasárban veszek **TAKÁCS SÁNDORNE** Piac-u 56 sz. 43

Rádió

Kadiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít, olcsón garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84. telefon: 32-54. Vidékieknek soronkívül. 573

Ajándék

Iskolai kézimunkák, fonalak, cernák. Előrajzolások nagy választékban. **Pethő** zászló, kézimunka szakiparában, Szent Anna-u. 10. Családi cimerek festése. 723

Használt, törött gramofonlemez koraiban mennyiségben vesz, cserél Szendrő, Bathány-u. 22. sz. 98

Öreg úr vagy úrnő gondozását, vagy éjjeli ápolást vállalok. Cim: Erdőné, Pacsirta-u. 6. 1345

Tiszti lovagló kesztyűk tiszta pamutból. **Gyapjú** ermelegítők, kesztyűk nagy választékban **Pethő** kézimunka szakiparában **Szent Anna-utca 10.** Agyneműk, monogramok készítése, himzése. 723

Tyükszemvágó szalonom Simonffy-u. 7. Telefon: 24-86. Vitéz Sovágó. 1355

Bétor

Hálószobák, ebédők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi-u. 2 alatt 1218

Használt ruha

Férfi felöltő eladó Hajnal-utcai bérház A) lépcső, I. em. 5. 1349

Tisztiköpeny jó állapotban magas alakra eladó. Gólya-u. 11. 1353

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró és gépiró iskolájában (eng. sz.: 6475.) okt. 1-én új tanfolyam kezdődik. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Allamvizsgára előkészítés. Bathány u. I. sz. Uj telefon: 20-77. 29

Szőlő, gyümölcsös

Andrassy-ut 83. alatt egy hold szőlő, 2 szobás lakással sürgősen eladó. Ertekezni: Pécsi és Pap ügyvédnél, Werbőczy-utca 4. 1278

Eladó ingóság

Nagy vendéglő toronyos takaréktűzhely eladó. Törös Lajos lakatos mesternél Kut-u. 60. 1161

Pataky István

Ingatlanforgalmi irodája
Pétefia-utca 53.

Eladó házak: Rothermere utca 4. és Gönczy utca 1. és 3. számú jól beépített 5—4 és kétszobás komfortos lakásokkal. Hajnal utca 1. számú üzletes sarokház beköltözhető 2 szobás lakással elköltözés végett alkalmi áron megvehető. Jókaj utca 18 számú gazdálkodónak igen alkalmas több rendbeli lakásokkal, göré, istálló és egyéb mellékkeliséggel. Kút utca 22. jó kis családi ház. Apaffy utca 69. nagytelkű jövedelmező, Péterfián nagytelkű jövedelmező ház 48000 P. Csapókert Janosi utca 40 számú üzletes ház több rendbeli lakással, kevés pénzzel megvehető. Vályi Nagy Gusztáv telepen Lázár utca 25. számú 2 szobás konyhás ház beköltözhető 7000 P. Gróf Leiningen utca 21. számú gyümölcsös 6000 pengő. Gróf Leiningen utcán üres telek 3 pengő □-le. Föld eladó Halápon 16 és 34 holdas alkalmi áron, Macon 70 és 20 holdas. Keresek házat, földet megbízom részére. Pataky Péterfi-u. 53.

Autó-motor kerékpár

2,4 HP 110 voltos, 1440 fordulatszámú motorokat elcserelelnék, circa 2 HP, 110 voltos 800 fordulatszámúval. József királyi herceg-utca 16. sz. Nvmda

Eladó föld

Húsz hold föld város alatt műlton, kitűnő berendezéssel eladó. József kir. herceg-utca 7. 1298

Eladó ház

Eladó ház Kossuth utca 46. számú 5 szobás összkomfortos, gazdálkodónak kiválóan alkalmas családi ház kamarákkal, kocsis szízekkel, istállóval, nagy telekkel. 1168

Homokkerti, Ovoda utca 13. számú ház két szoba, konyha, előszoba, mellékkeliségekkel, 700 kvadrát jötermő szőlővel, felszereléssel, 831 négyzetööl földdel eladó. Ertekezni ugvanott. 1966

Gazdasági eszközök

Eladók ékek, boronák, lókapák, szekerek és egyéb gazdasági felszerelések. Továbbá fehér lila- és kacatoll. Méliusz tér 11. sz. a. 1261

Különféle

A Tallyai Ref. Egyháznak Debrecen város határában a szepesi dűlőben levő birtokán eladó 20 és 2 drb nyárfa. Arjanlatok Tallyai Ref. Lelkeszi Hivatal címre küldendők. 1344

Boroshordó, alig használt, 131 literes, elcserelelném 80 literessel, Vályi Nagy Gusztáv-u. 17. 1350

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgópén. Igazgató:

Somogyi Gébor